

Aan de Minister van Financiën,
de heer dr. J.M.N. Jardim
Pietermaai 17
Curaçao

Willemstad, 8 mei 2013

Kenmerk : 13/0403C/JH
Referentie : drs. L.V.A. Margaretha - Dania / drs. A.F.J. Lathouwers RA
Onderwerp : Aanbieding controleverklaring bij de jaarrekening over de periode van
10 oktober 2010 t/m 31 december 2010 van het Land Curaçao

Geachte Minister,

Hierbij doen wij u toekomen onze controleverklaring bij de jaarrekening over de periode van 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010 van het Land Curaçao alsmede ons verslag van bevindingen naar aanleiding van de controle van de jaarrekening over de periode van 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010 van het Land Curaçao.

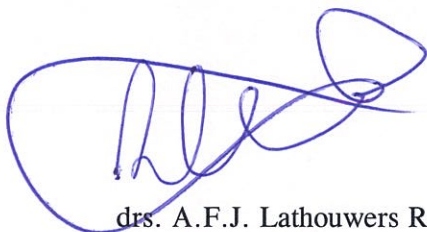
Wij hebben onze controle op hoofdlijnen uitgevoerd. Wij hebben de selectie op hoofdlijnen gemaakt op basis van omvang en/of het risico van de jaarrekeningposten. Wij hebben deze aanpak van onze controle met de Algemene Rekenkamer afgestemd. Door onze controle op hoofdlijnen van de tekortkomingen uit te voeren kunnen betrokkenen tijdiger over de belangrijkste problemen worden geïnformeerd. Hierdoor kan de oplossing sneller ter hand worden genomen.

Wij bevestigen dat wij akkoord gaan met het opnemen van bijgevoegde controleverklaring over het boekjaar 2010 in de Overige Gegevens welke bij de desbetreffende jaarrekening zal worden gevoegd. Deze jaarrekening dient te worden uitgebracht overeenkomstig het definitieve concept waarvan een gewaarmerkte exemplaar is bijgevoegd.

De jaarrekening over de periode 10 van oktober 2010 tot en met 31 december 2010 dient in een Statenvergadering te worden vastgesteld. Overigens wijzen wij erop dat, indien tot deze vaststelling door de Staten nieuwe feiten blijken waarvan kennisneming onontbeerlijk is voor goed inzicht zoals bedoeld in artikel 2 van de Landsverordening comptabiliteitsvoorschriften Curaçao, deze feiten door de Minister van Financiën schriftelijk aan de Staten, aan de Algemene Rekenkamer en aan ons dienen te worden medegedeeld. Uiteraard vervalt in die situatie onze boven gegeven toestemming.

De vaststelling van de jaarrekening in de Statenvergadering dient te worden genotuleerd. De jaarrekening dient voor aanbieding aan de Staten voorts door alle Ministers te worden ondertekend. Wij ontvangen graag een ondertekend exemplaar van de jaarrekening ten behoeve van onze controledossier.

Indien u de jaarstukken en de controleverklaring opneemt op het Internet, dient u te waarborgen dat de jaarrekening goed is afgescheiden van andere informatie op de Internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in niet bewerkbare vorm als afzonderlijke bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarrekening verlaat (“u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening”).

drs. A.F.J. Lathouwers RA
Senior Audit Manager

drs. R.E. Faneyte RA CFE CICA
Associate Director

Bijlage(n): 3

Rapport

uitgebracht aan
de Minister van Financiën,
de heer dr. J.M.N. Jardim

Bevindingen naar aanleiding van de controle van de
jaarrekening over de periode 10 oktober 2010 t/m
31 december 2010 van het Land Curaçao

Uitgebracht in 1-voud

Aan de Minister van Financiën,
de heer dr. J.M.N. Jardim
Pietermaai 17
Curaçao

Willemstad, 8 mei 2013

Kenmerk : 13/0405C/JH
Referentie : drs. L.V.A. Margaretha - Dania / drs. A.F.J. Lathouwers RA
Onderwerp : Bevindingen naar aanleiding van de controle van de jaarrekening over de periode
10 oktober 2010 t/m 31 december 2010 van het Land Curaçao

1. Inleiding

Hierbij doen wij u ons rapport van bevindingen toekomen welk voortvloeit uit de door ons verrichte controlewerkzaamheden ten aanzien van de jaarrekening over de periode van 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010 van het Land Curaçao. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met de algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten zoals vastgesteld in de Nadere voorschriften controle- en overige standaarden alsook in overeenstemming met de bepalingen van de Verordening Gedragscode van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants.

Het doel van de controle is het verstrekken van een oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening over de periode van 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010.

Inhoudsopgave	Blz.
1. Inleiding.....	1
2. Algemene bevindingen.....	2
3. Bevindingen inzake inrichting van de jaarrekening.....	3
4. Bevindingen inzake aansluiting van de jaarrekening met E1.....	3
5. Bevindingen inzake de balansposten.....	4
6. Bevindingen inzake de exploitatierekening.....	25
6.1. Belastingopbrengsten.....	25
6.2. Salarissen en sociale lasten.....	25
6.3. Overige goederen en diensten (inkopen).....	30
6.4. Overige inkomensoverdrachten.....	39
7. Inrichting.....	42
8. Slot.....	42

In dit rapport van bevindingen brengen wij u verslag uit van de geconstateerde onjuist- en onzekerheden in de verantwoorde standen en stromen van de jaarrekening per 31 december 2010 alsook de geconstateerde leemten in de rechtmatigheidsaspecten.

2. Algemene bevindingen

Wij hebben een afkeurende controleverklaring afgegeven bij de jaarrekening over de periode van 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010 van het Land Curaçao. De bevindingen met betrekking tot getrouwheid, rechtmatigheid en inrichting van de jaarrekening, die hebben geleid tot ons oordeel, lichten wij in dit rapport toe. Dit rapport is kritisch van aard. De processen die correct en adequaat verlopen worden niet vermeld. Ook zijn er na 31 december 2010 al diverse correcties gemaakt en zijn er verbeteringen in de financiële processen doorgevoerd.

Bij onze controle hebben we gesteund op de door ons in 2011 uitgevoerde interim controles bij de Ministeries. Voor zover deze interim controles de periode van 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010 niet hebben meegenomen zijn we er vanuit gegaan dat de beheersing van de AO/IB in deze periode niet beter was dan in 2011. Dit standpunt is met het Ministerie van Financiën afgestemd.

De uitgangspunten op basis waarvan de jaarrekening 2010 is opgesteld.

Op 10 oktober 2010 is het nieuwe Land Curaçao ontstaan. Met het ontstaan van het nieuwe Land is een nieuw tijdperk aangebroken. Een tijdperk waarin we afscheid nemen van een overheid met twee bestuurslagen op het gebied van beleid en verantwoording. We zijn een tijdperk ingeslagen waarin deze twee lagen samen een eenheid gaan vormen. Dit houdt in dat er sprake zal zijn van één bestuur en één verantwoording. Dit gaat niet zonder slag of stoot.

De jaarrekening van het Land Curaçao 2010 is een bijzondere jaarrekening. Voor de periode 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010 zijn er nog gescheiden administraties gevoerd voor het voormalig Eilandgebied Curaçao en het voormalig Land Nederlandse Antillen. Deze jaarrekening is dus het resumé van twee administraties met twee verschillende rekeningschema's. Het administreren van de periode 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010 en het voorbereiden van de overgang naar één administratie voor het Land Curaçao per 1 januari 2011 heeft voor de nodige hectiek gezorgd. De gezamenlijke administratie wordt in Enterprise one (E1) gevoerd. Door de leverancier van E1 werd aangegeven, dat E1 pas in januari 2011 geschikt was voor de configuratie van de materiële vaste activa naar E1. Ook is onder coördinatie van Domeinbeheer een grootscheepse inventarisatie en taxatie uitgevoerd van alle overheidsgebouwen van het voormalig EGC. Al deze benodigde acties zijn zeer tijdrovend geweest en hebben de aandacht voor de administratieve organisatie en interne controle onder druk gezet.

Naast het administreren in één administratie, het inrichten van veranderende processen en het samengaan van twee overheidsorganisaties is de jaarrekening opgesteld. De overheid heeft er voor gekozen om verbetermaatregelen toekomstgericht in te zetten. Het is bekend dat de jaarrekening 2010 van het Land Curaçao diverse hiaten en onvolkomenheden bevat. Er zijn diverse verbetertrajecten gestart zoals de opschoning en sanering van de post debiteuren en crediteuren. De uit deze verbeteracties voorkomende journaalposten worden verantwoord in de periode dat ze worden opgesteld.

Andere verbetertrajecten zijn de harmonisatie van de salarissystemen en de werking van de interne controlefunctie op de personeelsadministratie en de salarisadministratie. In 2012 is het Ministerie van Financiën ook gestart met het uitbrengen van maandrapportages.

Al deze verbeteracties zijn er uiteindelijk op gericht dat de administratieve organisatie en interne controle van de overheid verbetert. Wij zullen bij toekomstige jaarrekeningcontroles de effecten van de ingezette verbetertrajecten beoordelen.

3. Bevindingen inzake inrichting van de jaarrekening

We hebben nagegaan of de jaarrekening ingericht is conform de wettelijke vereisten opgenomen in de LV Comptabiliteitsvoorschriften, hoofdstuk 3 “De jaarrekening”. We hebben geconstateerd dat de jaarrekening van het Land Curaçao 2010 voor een groot aan deze wettelijke vereisten voldoet. Er zijn nog een aantal wettelijke vereisten die nog in de jaarrekening dienen te worden opgenomen/uitgebreid, zodat de jaarrekening volledig aan de wettelijke vereisten kan voldoen. Hieronder geven we aan welke algemene wettelijke vereisten dit zijn. Indien een wettelijk vereiste die betrekking heeft op een specifieke post niet is opgenomen in de jaarrekening, wordt dit in het rapport apart vermeld bij de betreffende post onder het kopje inrichting.

1. De toelichting op de kapitaaldienst. Conform artikel 23 van de LV Comptabiliteitsvoorschriften. Dit onderdeel dient uitgebreider te worden toegelicht conform dit artikel, met onder andere een toelichting over “of en per wanneer de investering is voltooid en anders wanneer die voltooid zal worden en welk bedrag verwacht nog daarmee gemoeid te zullen zijn”.
2. Een overzicht van nog af te rekenen subsidies aan instellingen, bijdragen en andere inkomensoverdrachten, per toekenningsjaar, alsmede een overzicht van de in het dienstjaar afgerekende subsidies, bijdragen en andere inkomensoverdrachten conform artikel 30 lid a dient te worden opgenomen.
3. Een overzicht van aan het Land toegekende nog af te rekenen subsidies, bijdragen en andere inkomensoverdrachten, per toekenningsjaar, alsmede een overzicht van de in het dienstjaar afgerekende subsidies bijdragen en andere inkomensoverdrachten, conform artikel 30 lid b dient te worden opgenomen.
4. Een overzicht van andere belangrijke financiële verplichtingen voor toekomstige dienstjaren die volgens algemeen aanvaardbare grondslagen niet in de balans behoeven te worden opgenomen, zoals die welke voortvloeien uit langlopende overeenkomsten, conform artikel 30 lid e.
5. In het verslag over het afgelopen dienstjaar, dient conform artikel 33 lid 2 “in ieder geval een uiteenzetting of en in hoeverre beleidsvoornemens die tevoren met betrekking tot het betreffende dienstjaar waren geformuleerd gerealiseerd zijn” te worden toegevoegd.

4. Bevindingen inzake aansluiting van de jaarrekening met E1

Wij hebben de volgende aansluitingen gedaan:

1. Balansposten per 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010 conform de jaarrekening Land Curaçao aangesloten met het totaal van de saldibalansen van oud-EGC en oud-RNA voor deze periode.
2. Recapitulatiestaat economische categorie per 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010 conform de jaarrekening Land Curaçao aangesloten met het totaal van de Verlies en Winstrekening/Recap oud-EGC en oud-RNA.

Ad 1.

We hebben geconstateerd dat de saldibalans niet aansluit op de jaarrekening op een aantal posten. Dit heeft verder geen invloed op de getrouwheid van de jaarrekening.

We hebben een aantal presentatieverschillen geconstateerd, die verder geen invloed hebben op de getrouwheid van de jaarrekening. In het rapport wordt bij de betreffende balansposten hierop ingegaan.

Ad 2.

Wij hebben de recapitulatiestaten economische categorie oud-EGC en oud-RNA aangesloten met de Verlies en Winstrekening/Recap oud-EGC en oud-RNA en geen bijzonderheden geconstateerd.

5. **Bevindingen inzake de balansposten**

Hieronder worden de van belang zijnde bevindingen voortvloeiende uit de jaarrekeningcontrole per balanspost weergegeven.

Begin Balans

De begin Balans van het Land Curaçao 2010 bestaat uit de inbreng van zes onderdelen:

1. Jaarrekening voormalige EGC 2010 + jaarrekening / cijfers voormalige Veterinaire Dienst (VD) 2010 + jaarrekening / cijfers voormalige Dienst Openbare Werken (DOW) 2010 (verder inbreng voormalige EGC).
2. Voorlopige Boedelbalans voormalige Land N.A., deel Curaçao + Schuldovername + Toerekening "Restantschuld" (verder inbreng voormalige Land N.A.).

We hebben de totale inbreng van deze zes onderdelen aangesloten met de beginstand van de balansposten van het Land Curaçao. Ook hebben we nagegaan of alle onderdelen van de balansposten bij de voormalige entiteiten zijn ingebracht in het Land Curaçao.

Er is een voorlopige Boedelbalans. De voorlopige cijfers zijn in de jaarrekening 2010 van het Land Curaçao verwerkt. Nadat de definitieve Boedelbalans wordt uitgebracht zullen de definitieve cijfers in de financiële administratie van het Land Curaçao worden verwerkt. De cijfers ingebracht door het voormalig Land N.A. zijn dus voorlopig en kunnen wijzigen bij het vaststellen van de definitieve Boedelbalans.

Voorlopige Boedelbalans

De Commissie inventarisatie en waardering boedel Nederlandse Antillen (Commissie Boedelscheiding) is belast met het opstellen van de boedel van het voormalig Land Nederlandse Antillen. Op het moment van opmaken van de jaarrekening 2010 van Curaçao was alleen het derde concept rapport van de Commissie per 2008 bekend. Inmiddels is, gedateerd op 30 augustus 2012, een nieuw conceptrapport per 9 oktober 2010 van de Boedelbalans bekend. De Directie Financiën heeft vooruitlopend op de rapportages haar eigen "Voorlopige Boedelbalans" opgesteld en de gegevens daarvan in de jaarrekening 2010 verwerkt. In deze Voorlopige Boedelbalans is de laatste jaarrekening van het voormalig Land N.A. 2010 verdeeld onder de entiteiten Curaçao, BES-eilanden en St. Maarten. De verdeelsleutel en het model Boedelbalans die zijn gehanteerd zijn

conform het derde concept rapport van de Commissie Inventarisatie en Waardering Boedel van de Nederlandse Antillen (per 2008) d.d. 6 oktober 2010. De verdeelsleutel is vastgelegd in de "Onderlinge regeling inzake de verdeling over de landen Curaçao, Sint Maarten en Nederland van de economische waarde van de rechten en verplichtingen die van het Land de Nederlandse Antillen overgaan op Curaçao, Sint Maarten of Nederland".(Onderlinge regeling vereffening boedel Nederlandse Antillen). In artikel 3 hiervan is vastgelegd:

1. Bij de vereffening van de boedel wordt de volgende verdeelsleutel gehanteerd: Curaçao (CUR) 73,3%; BES-eilanden (BES) 7,95%; en St. Maarten (SXM) 18,75%.
2. De landen kunnen in onderlinge overeenstemming besluiten voor onderdelen van de boedel uit te gaan van een andere verdeelsleutel.

De criteria die bij het opstellen van de voorlopige Boedelbalans zijn gebruikt zijn als volgt:

1. Balansposten die eenvoudig toe te rekenen zijn aan een rechtsopvolgende entiteit, zijn voorlopig aan deze entiteiten toegerekend. De entiteiten die een balanspost krijgen toegerekend, dienen met de andere entiteiten de schuld / vordering te verrekenen. De toerekeningen en verrekeningen worden opgenomen op de Vereffeningssrekening.
2. Balansposten die niet eenvoudig zijn toe te rekenen aan een rechtsopvolgende entiteit zijn naar de Vereffenaar gegaan om af te wikkelen.

Ad 1.

De Vastgestelde Middelen (Immateriële Vaste Activa, Materiële Vaste Activa en Financiële Vaste Activa) en de Voorraden zijn voorlopig toegerekend aan een rechtsopvolgende entiteit. Een uitzondering hierop zijn de deelnemingen. De waarde van deelnemingen is vooralsnog verdeeld op basis van de algemene verdeelsleutel.

De waarde van de voorzieningen (m.u.v. "Andere Voorzieningen"), Depositogelden, Vreemdelingen en Zekerheidstellingen zijn vooralsnog verdeeld op basis van de algemene verdeelsleutel. "Andere voorzieningen" van NAf 6.235.933 en "Gelden in Consignatie" van NAf 655.188 zijn voor 100% toegerekend aan Curaçao.

De Vereffeningsscommissie is belast met het adviseren van de Ministers met betrekking tot de waarde van de activa en passiva en de vaststelling van de onderlinge vorderingen en schulden als gevolg van toedeling van de activa en passiva aan de verschillende landen. Een van de taken, die de commissie op zich heeft genomen is de financiële afwikkeling van de volgende posten:

1. Vorderingen.
2. Overlopende activa.
3. Kortlopende schulden.
4. Overlopende passiva.
5. Schulden aan de bankinstellingen.

Hiervoor heeft de Vereffenaar de Liquide Middelen van het voormalige Land N.A. op 10 oktober 2010 tot haar beschikking gekregen.

Ad 2.

De schuldovername door Nederland en de toerekening van de restschuld zijn om praktische redenen opgenomen in de Voorlopige Boedelbalans. Zie ook onderdeel Begin Balans in dit rapport.

Het Eigen Vermogen is als een sluitpost bepaald en ingebracht in de beginbalans.

We hebben geconstateerd dat de Voorlopige Boedelbalans in overeenstemming met de bovengenoemde criteria is bepaald. Hieruit resulteert een vordering op de andere landen van per saldo NAf 27 mln., die is opgenomen onder de Overlopende Activa.

In deze vordering is nog geen rekening gehouden met de onderlinge vorderingen of schulden, die voortvloeien uit de verdeling van de economische waarde van de zogenaamde: "Instellingen voortvloeiend uit de wetgeving".

Materiële vaste activa

Algemeen

In NAf

	31 december 2010
Materiële Vaste Activa (MVA)	740.752.099
Gronden en Ondergrondse activa	77.984.550
Bouwstructuren	618.414.282
Machines & Equipment	7.597.747
Andere duurzame Activa	36.755.520
Kostbaarheden	0

We zijn bij de controle van de Begin Balans per 10 oktober 2010 voor de post MVA nagegaan of deze aansluit met de totale waarde van de MVA van het voormalig EGC en de MVA van het voormalig Land N.A.

Bij de controle van de Eind Balans per 31 december 2010 hebben we voor de post MVA de "Gronden en Ondergrondse activa" ad NAf 77.984.550 en "Bouwstructuren" ad NAf 618.414.282 geselecteerd voor onze controle. Dit is totaal NAf 696.398.832. Onze selectie is 94% van de omvang van de totale MVA ad NAf 740.752.099. Hierdoor kunnen we, aan de hand van de resultaten van onze controle, een oordeel geven over de totale post MVA ten behoeve van onze controlewerkzaamheden.

Controle Begin Balans

Onderdelen ingebrachte MVA

Het voormalig EGC heeft geen specificatie van de MVA per 9 oktober 2010. Hierdoor kunnen we niet nagaan of de ingebrachte MVA per 10 oktober 2010 volledig zijn.

Daardoor kunnen we geen oordeel geven of alle MVA van het voormalig EGC en het voormalig Land N.A., zijn ingebracht in het Land Curaçao en verantwoord in de jaarrekening van 2010.

Waarde ingebrachte MVA

De waarde van de MVA in de jaarrekening van het Land Curaçao sluit aan met de totale waarde die moest worden ingebracht door het voormalig EGC en de voormalige Land N.A.

	<i>NAf</i>
Voormalige EGC	411.957.225
Voormalige Land N.A.	323.413.522 +
Totaal gecalculeerde inbreng	<u>735.370.747</u>
Land Curaçao verantwoorde inbreng	<u>735.370.747 -/-</u>
Saldo	0

Controle Eind Balans

Waarderingsgrondslag

Op 10 oktober 2010 wordt de marktwaarde van de "Gronden en ondergrondse activa" en "Bouwstructuren" op dat moment als historische kostprijs gehanteerd. Deze waardering is toegepast op basis van een niet geformaliseerd besluit van de commissie beginbalans dat luidt: "De geïnventariseerde en getaxeerde overige eigendommen zullen op de balans worden opgevoerd op basis van de getaxeerde waarde en in de toekomst als historische waarde worden aangemerkt".

Deze beslissing is voor ons aanvaardbaar, omdat er sprake is van een nieuwe entiteit. Het Land Curaçao is niet uit het niets ontstaan. Voorafgaande aan 10 oktober 2010 bestond het Land Nederlandse Antillen, waarvan vijf Eilandgebieden onderdeel uitmaakten. Uit diverse wetten blijkt dat het Land Curaçao een logische voortzetting beoogde te zijn van dat Land de Nederlandse Antillen voor zover het betreft Curaçao en het Eilandgebied Curaçao. Wij verwijzen hierbij naar de Staatsregeling Curaçao AB 2010 nr. 86, additionele artikel I. In de Staatsregeling Curaçao AB 2010 nr.86, artikel 1staat: "Het Land Curaçao is een openbare rechtspersoon".

Per 10 oktober 2010 is het Land Curaçao als nieuwe staatkundige eenheid ontstaan. Dus in juridische zin is er sprake van een nieuwe entiteit. Op het moment van het ontstaan van de nieuwe entiteit "Land Curaçao" moet bedrijfseconomisch de ingebrachte waarde van de "Gronden en ondergrondse activa" en "Bouwstructuren" als de historische kostprijs gelden.

De LV Comptabiliteitsvoorschriften artikel 27 lid 8a schrijft ook voor dat: "activa die geheel of gedeeltelijk van derden anders dan tegen marktconforme prijs zijn verkregen en in eigendom zijn overgedragen aan het Land, voor zover mogelijk gewaardeerd worden tegen de marktwaarde op het moment van overdracht". Het Land Curaçao heeft haar activa van derden (het voormalige EGC VD, DOW en Land N.A.) verkregen. De bepaling van de marktwaarde van deze activa op het moment van overdracht is wettelijk voorgeschreven.

Volledigheid

We kunnen geen oordeel geven over de volledigheid van de "Gronden en ondergrondse activa" en "Bouwstructuren" omdat we geen oordeel hebben over de volledigheid van de beginstand per 10 oktober 2010.

We hebben ook geconstateerd dat de erfpachtgronden die door het voormalig EGC zijn ingebracht niet op de balans staan opgenomen. Het Ministerie van Financiën heeft niet kunnen nagaan of de taxatierapporten betrekking hebben op één of meerdere van deze erfpachtgronden. Hierdoor bestaat het risico dat een erfpachtgrond straks dubbel kan worden opgenomen in de Balans.

Wij bevelen u ook aan om een onderzoek te doen naar de volledigheid van de registratie van de MVA en hierbij rekening te houden met het aangegeven risico.

Waardering

De waarde van deze "Gronden en ondergrondse activa" en "Bouwstructuren" sluiten aan met de onderliggende taxatierapporten en taxatieoverzichten.

De historische kostprijzen per 10 oktober 2010 van de "Gronden en ondergrondse activa" en "Bouwstructuren" zijn de marktwaarden per die datum. Deze marktwaarden zijn correct bepaald.

Conform art. 28 van de LV Comptabiliteitsvoorschriften dient er voor investeringen vanaf NAf 100.000 in het jaar van aanschaf te worden afgeschreven. Er is voor een totaal bedrag van NAf 806.274 afgeschreven op de "Bouwstructuren" van het voormalig Land N.A. Deze afschrijving is berekend als 2.5/12 van de jaarlijkse afschrijvingen. Bij het bepalen van de afschrijvingen is geen rekening gehouden met het bovengenoemde artikel. Het hoofd van de Afdeling Financiële Rapportage heeft gezegd dat ze de afschrijvingsmodule voor de jaarrekening van 2012 zullen aanpassen conform dit artikel.

Op de "Bouwstructuren" van het voormalig EGC is over de periode 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010 onterecht niet afgeschreven.

Bestaan en Eigendom

We zijn aan de hand van de kadastrale uittreksels van 2007 - 2010 nagegaan of de opgenomen "Gronden en ondergrondse activa" en "Bouwstructuren" bestaan en eigendom zijn van het Land Curaçao. Uit de kadastrale uittreksels hebben we vastgesteld dat de "Gronden en ondergrondse activa" en "Bouwstructuren" van het voormalig N.A. bestaan en eigendom zijn van de overheid.

Aangezien een aantal van de kadastrale uittreksels van vóór 2010 dateren, hebben we aan het hoofd van de Afdeling Financiële Rapportage gevraagd of er wijzigingen hebben plaatsgevonden in het bestaan en eigendom van "Gronden en ondergrondse activa" en "Bouwstructuren" in de periode van 2007 - 2010. Volgens het hoofd zijn er van 2007 tot en met 2010 geen desinvesteringen geweest.

We kunnen geen oordeel geven over de eigendom van de "Gronden en ondergrondse activa" en "Bouwstructuren" van het voormalig EGC omdat we de kadastrale uittreksels hiervan niet hebben ontvangen.

Inrichting

Fundashon Kas Popular heeft onderhoudskosten gemaakt voor volkswoningen die in het bezit zijn van het Land Curaçao. Er is nog geen overeenstemming tussen het Land Curaçao en Fundashon Kas Popular over de hoogte van de verplichting. De verplichting aan Fundashon Kas Popular dient te worden vermeld onder de "Niet uit de balans blijvende verplichtingen".

Waarderingsgrondslag

De "Gronden en ondergrondse activa" en "Bouwstructuren" zijn gewaardeerd tegen de historische kostprijs. Dit komt overeen met de LV Comptabiliteitsvoorschriften, art 27 lid 2 waarin wordt aangegeven, dat "Activa en passiva worden in beginsel gewaardeerd op basis van de historische kostprijs en nominale waarde".

Leegstand

Het Ministerie van Financiën heeft geen inzicht in de leegstand van de "Bouwstructuren".

Overig

Nadat de jaarrekening 2010 van het Land Curaçao is opgesteld zijn nog een vijftal “Gronden en ondergrondse activa” getaxeerd voor de marktwaarde in de maanden juni en juli 2011. Deze waarde heeft een totaal bedrag van NAf 5.202.500. Deze activa zijn in de jaarrekening van 2011 verantwoord. De marktwaarde van deze “Gronden en ondergrondse activa” in 2010 is ons niet bekend.

De LV Comptabiliteitsvoorschriften geeft geen bedrag aan voor activering van een duurzame goed.

We bevelen u aan om in de wet te regelen vanaf welke bedragen duurzame goederen dienen te worden geactiveerd.

Conclusie

Getrouw

De materiële vast activa zijn niet getrouw verantwoord. Er is een wezenlijke onzekerheid in de volledige verantwoording van de materiële vaste activa van het voormalig EGC in de jaarrekening van het Land Curaçao.

De erfpachtgronden van het voormalige EGC zijn niet volledig gewaardeerd in de jaarrekening van het Land Curaçao.

In 2011 heeft het Ministerie van Financiën de activa van voorgaande jaren voor een totaal bedrag van NAf 5.202.500, opgenomen in de financiële administratie 2011. Deze materiële vaste activa dienen ook in de jaarrekening 2010 van het Land Curaçao te worden gewaardeerd.

Er is onterecht niet afgeschreven op de materiële vaste activa over de periode van 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010.

Inrichting

Fundashon Kas Popular heeft onderhoudskosten gemaakt voor volkswoningen die in het bezit zijn van het Land Curaçao. Er is nog geen overeenstemming tussen het Land Curaçao en Fundashon Kas Popular over de hoogte van de verplichting. De verplichting aan Fundashon Kas Popular dient te worden vermeld onder “Niet uit de balans blijvende verplichtingen”.

Financiële vaste activa

Algemeen

In NAf

	31 december 2010
Financiële Vaste Activa	1.388.714.810
Verstreckte langlopende geldleningen U/G	159.436.829
Kapitaalverstrekkingen	20.317.620
Deelnemingen	1.208.960.361

We hebben bij de controle van de Begin Balans per 10 oktober 2010 voor de post FVA nagegaan of alle onderdelen in deze post van het voormalig EGC en het voormalig N.A zijn ingebracht. Ook

zijn we nagegaan of de waarde van de FVA per 10 oktober 2010 aansluit met de totale waarde van het voormalig EGC en het voormalig N.A.

Bij de controle van de Eind Balans per 31 december 2010 hebben we voor de post FVA de "Deelnemingen" ad NAf 1.208.960.361 geselecteerd voor onze controle. Onze selectie is 87% van de omvang van de totale FVA ad NAf 1.388.714.810. Hierdoor kunnen we, aan de hand van de resultaten van onze controle, een oordeel geven van de totale post FVA.

Controle Begin Balans

Onderdelen ingebrachte FVA

Alle relevante onderdelen van de FVA van het voormalig EGC en het voormalig Land N.A. zijn ingebracht in het Land Curaçao.

Waarde ingebrachte FVA

De waarde van de FVA in de jaarrekening van het Land Curaçao 2010 sluit aan met de totaal gecalculeerde inbreng van het voormalige EGC en de voormalige N.A.

	NAf
Voormalige EGC	1.328.360.460
Voormalige N.A.	59.843.156 +
Totaal gecalculeerde inbreng	1.388.203.616
Land Curaçao verantwoorde inbreng	<u>1.388.203.616 -</u>
Saldo	0

Volledigheid ingebrachte Deelnemingen

We hebben de lijsten van de deelnemingen van de voormalige entiteiten zoals opgenomen in hun respectievelijke jaarrekeningen, aangesloten met de lijst van de deelnemingen van het Land Curaçao (Model C2). We hebben het volgende geconstateerd:

1. De deelneming Buskabaai komt niet voor op de lijst van het voormalige EGC. Deze organisatie is conform het overzicht van Stichting Implementatie Privatisering (STIP) wel een deelneming van het voormalige EGC. Het is aanvaardbaar dat deze ook voorkomt op de lijst van deelnemingen van het Land Curaçao.
2. Er zijn deelnemingen van de voormalige entiteiten zoals ALM NV Curaçao, die niet voorkomen op de lijst van het Land Curaçao omdat ze niet meer bestaan of in staat van faillissement zijn.

Voor de deelnemingen van het voormalig Land N.A. zijn er nog geen formele besluiten beschikbaar over de verdeling van de aandelen over de nieuwe landen Curaçao, St. Maarten en de BES-eilanden. Sommige van deze deelnemingen hebben in hun jaarrekeningen vooruitlopend een verdeling gemaakt van hun aandelen. We hebben hiervan geen formele besluiten ontvangen. We hebben de voorlopige verdeling die bij de voorlopige Boedelbalans is gehanteerd, toegepast bij onze controle. Dit heeft als gevolg dat de Begin Balans gewijzigd kan worden indien de definitieve verdeling anders wordt.

Juistheid ingebrachte Deelnemingen

De deelnemingen zijn per 10 oktober 2010 ingebracht tegen de nettovermogenswaarde. Deze waardes zijn gebaseerd op de jaarrekeningen van de deelnemingen van de periode 2005 - 2010. Volgens de LV Comptabiliteitsvoorschriften (art. 27, lid 2) dienen de deelnemingen op historische kostprijs te worden gewaardeerd. De commissie van het begin balans heeft een besluit genomen om eenmalig de nettovermogenswaarde op 10 oktober 2010 te hanteren als historische kostprijs. Dit besluit is niet geformaliseerd. Het hanteren van de nettovermogenswaarde van de deelnemingen als de ingebrachte waarde is naar onze mening aanvaardbaar omdat er sprake is van een nieuwe entiteit. Wij verwijzen in dit kader naar art. 27, lid 8a van de LV Comptabiliteitsvoorschriften. Het risico bestaat dat de netto vermogenswaarde op 10 oktober 2010 niet gelijk is aan de reële waarde van de activa en passiva op dat moment, daar er gevallen kunnen zijn waarbij er sprake is van stille reserves. Wij kunnen geen oordeel geven over de waarde die is ingebracht daar we niet over geaccordeerde tussencijfers van de deelnemingen per 10 oktober 2010 beschikken.

De kostprijs van het verwerven van de aandelen in de deelnemingen per 10 oktober 2010 is aan ons niet ter beschikking gesteld. Dit houdt dus in dat wij het controleverschil tussen de verantwoorde waarde van de deelnemingen en het kostprijs per 10 oktober 2010 van de deelnemingen niet hebben kunnen vaststellen. Dit heeft als gevolg dat er sprake is van een wezenlijke onzekerheid in onze controle.

Wij bevelen u aan om de gecontroleerde nettovermogenswaarde van de deelnemingen per 10 oktober 2010, voor zover deze beschikbaar is, als kostprijs deelnemingen per 10 oktober 2010 aan te houden. Voor de overige deelnemingen kan de gecontroleerde nettovermogenswaarde per 31 december 2010 als de kostprijs per 10 oktober 2010 worden aangehouden.

Controle Eind Balans

Waardering

De deelnemingen zijn per 31 december 2010 gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde. Deze waardes zijn ook gebaseerd op de jaarrekeningen van de deelnemingen over de periode van 2005 - 2010. Deze jaarrekeningen zijn gebruikt omdat de jaarrekeningen van de deelnemingen van 2010 niet allemaal beschikbaar waren. De nettovermogenswaarde is gehanteerd op basis van art. 30, lid f van de LV Comptabiliteitsvoorschriften welke aangeeft om “een overzicht van deelnemingen van het Land in privaatrechtelijke personen, te verantwoorden tegen intrinsieke waarde, en met de historische kostprijs ter toelichting”.

Omdat in art. 30, lid f de term “verantwoorden” is vermeld, is het Ministerie van Financiën ervan uitgegaan dat de deelnemingen tegen intrinsieke waarde (nettovermogenswaarde) in de balans dienen te worden verantwoord.

Naar onze interpretatie dient conform voornoemd artikel een overzicht te worden opgenomen waarin de intrinsieke waarde / nettovermogenswaarde van de deelnemingen zijn opgenomen. De deelnemingen dienen op de balans echter tegen de historische kostprijs te worden gehanteerd (zie LV Comptabiliteitsvoorschriften art. 27, lid 2).

We bevelen u aan om de LV Comptabiliteitsvoorschriften art. 30 lid f. op dit punt te laten aanpassen.

De nettovermogenswaarde van de deelnemingen is bepaald op basis van jaarrekeningen over de periode van 2005 - 2010. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde van de deelnemingen moet de activa en passiva van de deelnemingen te worden herrekend op basis van de waarderinggrondslagen van het Land Curaçao. Het is voor ons niet zeker of hiermee rekening is gehouden bij het bepalen van deze waarde.

Wij zijn nagegaan of de nettovermogenswaarde conform de gecontroleerde jaarrekeningen van de deelnemingen per 31 december 2010 lager is dan de door het Land Curaçao verantwoorde waarde van de deelnemingen per 31 december 2010. Indien de waarde lager was, zijn we nagegaan of er sprake is van een blijvende waardevermindering. Dit hebben we gedaan aan de hand van de eerdere jaarrekeningen van de deelneming. Deze deelnemingen dienen in deze gevallen te worden afgewaardeerd naar de lagere nettovermogenswaarde. Deze afwaardering is gebaseerd op artikel 27, lid 7 van de Landsverordening Comptabiliteitsvoorschriften Curaçao, nr. 87.

Deelnemingen met een blijvende waardevermindering per 31 december 2010 zijn:

	NAf
• Curaçaoose Dok Maatschappij (CDM) Holding N.V.	38.246.623
• Curaçao Ports Authority (CPA) N.V.	<u>35.458.941+</u>
Totaal	73.705.564

De deelnemingen die een negatieve nettovermogenswaarde hebben dienen op NAf 0 te worden verantwoord in de balans. Indien het Land Curaçao garant staat voor deze deelnemingen kan de negatieve nettovermogenswaarde op de balans worden verantwoord.

De deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde per 31 december 2010 zijn:

	NAf
• Winair N.V. St. Maarten	231.868
• Woningbouw Curaçao N.V.	450.457
• Nieuwe Post Nederlandse Antillen (NPNA) N.V.	<u>21.682.997+</u>
Totaal	22.365.322

Het saldo bedrag van deze twee fouten van NAf 52.792.038 is als getrouwheidsfout in de verantwoording aan te merken.

We hebben niet van alle deelnemingen de gecontroleerde jaarrekeningen van 2010 ontvangen. Hierdoor bestaat er een wezenlijke onzekerheid in deze post.

Volledigheid

Er zijn geen nieuwe deelnemingen bijgekomen en ook geen deelnemingen afgestoten in de periode van 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010. De lijst van de deelnemingen per 31 december 2010 is volledig opgenomen in de jaarrekening.

Bestaan en Eigendom

We hebben het bestaan en eigendom van deze deelnemingen bepaald aan de hand van de geaccordeerde jaarrekeningen van de deelnemingen. Hierbij zijn we nagegaan of in de jaarrekeningen opgenomen staat of het Land Curaçao (lees ook voormalige EGC en voormalige N.A) aandeelhouders zijn.

Inrichting

In de jaarrekening bladzijde 68 is het overzicht van deelnemingen van het Land (conform artikel 30 lid f van de Landsverordening comptabiliteitsvoorschriften Curaçao) opgenomen. Het overzicht is door het Ministerie van Financiën opgesteld op basis van hun interpretatie van de Landsverordening Comptabiliteitsvoorschriften Curaçao A.B. 2010 nr. 87. In het overzicht deelnemingen staat derhalve als historische kostprijs, de historische kostprijs van het voormalige EGC en het voormalige N.A. vermeld. Deze kostprijs dient op basis van onze interpretatie de nettovermogenswaarde per 10 oktober 2010 te zijn.

Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening van het Land Curaçao 2010 waren niet al deze jaarrekeningen ter beschikking van het Land. Het is belangrijk dat de jaarrekeningen van deze deelnemingen tijdig worden aangeleverd bij het Land zodat deze hiervan gebruik kan maken bij het opstellen van haar jaarrekening.

Wij bevelen u aan om de deelnemingen bewust te maken dat deze hun geaccordeerde jaarrekeningen op tijd dienen in te leveren zodat deze beschikbaar zijn bij het opstellen van de jaarrekening van het Land Curaçao. Het Ministerie van Financiën heeft ons aangegeven dat er besprekingen hierover zijn geweest met de deelnemingen.

De nettovermogenswaarde van de deelnemingen hebben we niet kunnen bepalen per 31 december 2010 omdat we niet over alle gecontroleerde jaarrekeningen van de deelnemingen per die datum beschikken. De fouten en onzekerheden die staan vermeld onder de waardering van de deelnemingen per 31 december 2010 gelden ook voor de inrichting van de jaarrekening.

Conclusie

Getrouw

Op basis van onze interpretatie van de Landsverordening Comptabiliteitsvoorschriften Curaçao A.B. 2010 nr. 87 hebben wij de hier vermelde fouten geconstateerd. Conform artikel 27 lid 8 van de Landsverordening Comptabiliteitseivoorschriften Curaçao en in overeenstemming met de intentie van de commissie beginbalans zijn de deelnemingen per 10 oktober 2010 op nettovermogenswaarde gewaardeerd. Echter is de nettovermogenswaarde die uit de jaarrekeningen van de overheids-N.V.'s blijkt niet gecorrigeerd voor de stille reserves en is er niet nagegaan of er een correctie op de nettovermogenswaarde dient plaats te vinden als gevolg van verschillen in de waarderingsgrondslagen van het Land Curaçao en de betreffende Overheids-N.V.'s. Hierdoor is er in het kader van de jaarrekeningcontrole sprake van een wezenlijke onzekerheid in de waardering van de Overheids-N.V.'s.

Deelnemingen met een blijvende waardevermindering dienen op basis van artikel 27, lid 2 van de Landsverordening Comptabiliteitsvoorschriften Curaçao A.B. 2010 nr. 87, voor zover de op de balans verantwoorde waardering hoger is dan deze blijvende lagere waardering, gecorrigeerd te worden naar deze lagere waardering. De deelnemingen in Curaçaoise Dok Maatschappij Holding N.V. en Curaçao Ports Authority N.V. dienen hierdoor op basis van de gecontroleerde jaarrekeningen gezamenlijk voor NAf 73.705.564 te worden afgewaardeerd.

De deelnemingen met een negatieve netto vermogenswaarde van een totaal bedrag van NAf 22.365.322 dienen op NAf 0 te worden gewaardeerd.

De post deelnemingen van NAf 1.208.960.361 heeft een wezenlijke onzekerheid omdat we niet van alle deelnemingen een gecontroleerde jaarrekening hebben ontvangen.

Inrichting

De historische kostprijs van de deelnemingen zijn onterecht niet tegen de nettovermogenswaarde per 10 oktober 2010 opgenomen. We kunnen deze niet bepalen omdat we niet over deze cijfers beschikken. De nettovermogenswaarde van de deelnemingen hebben we niet kunnen bepalen per 31 december 2010 omdat we niet over alle gecontroleerde jaarrekeningen van de deelnemingen beschikken.

Vorderingen

Algemeen

In NAf

	31 december 2010
Vorderingen	131.393.128
Debiteuren	131.199.086
Te verrekenen voorschotten	194.042

We hebben bij de controle van de Begin Balans per 10 oktober 2010 voor de post Vorderingen nagegaan of alle onderdelen in deze post van het voormalig EGC en het voormalig N.A zijn ingebracht. Ook zijn we nagegaan of de waarde van de Vorderingen per 10 oktober 2010 aansluit met de totale waarde van het voormalig EGC en het voormalig N.A.

Bij de controle van de Eind Balans per 31 december 2010 hebben we voor de post Vorderingen de "Debiteuren" ad NAf 131.199.086 geselecteerd voor onze controle. Onze selectie is hierdoor bijna 100% van de totale omvang van de Vorderingen ad NAf 131.393.128.

Controle Begin Balans

Onderdelen ingebrachte vorderingen

We hebben geen aansluiting ontvangen van de door het voormalig Eilandgebied Curaçao ingebrachte debiteuren met de per 10 oktober 2010 door het Land Curaçao verantwoorde debiteuren. Hierdoor kunnen wij geen oordeel geven over de volledigheid van de ingebrachte debiteuren.

Waarde ingebrachte vorderingen

De waarde van de Vorderingen in de jaarrekening van het Land Curaçao sluit niet aan met de het gecalculeerde inbreng van het voormalig EGC en de voormalige Land N.A.

	NAf
Voormalige EGC	199.234.877
Voormalige Land N.A.	0 +
Totaal gecalculeerde inbreng	199.234.877
Land Curaçao verantwoorde inbreng	<u>201.851.760 -</u>
Saldo	2.616.883

Het saldo wordt veroorzaakt door:

1. De "RC overheidsbedrijven" van totaal NAf 26.371.265 was in de jaarrekening van het voormalig EGC verantwoord onder de "Vorderingen". Dit is in de jaarrekening van het Land Curaçao gecorrigeerd en verantwoord onder de "Liquide Middelen".
2. Door een toename van de vorderingen van NAf 29.012.047 ten op zichte van de vorderingen opgenomen in de jaarrekening van het voormalige EGC.

Zie verder het vermelde onder het Eind Balans.

De subadministratie van de debiteuren van het voormalige EGC per 9 oktober 2010 van NAf 263.307.406 sluit niet aan met de post debiteuren van het Land Curaçao per 10 oktober 2010 van NAf 201.851.760. Er is een verschil van NAf 61.455.646. Het Ministerie van Financiën kan dit verschil niet verklaren. Het is onzeker of de subadministratie opgeschoond is voor dit bedrag of dat de subadministratie vervuild is.

Controle Eind Balans

Waarderingsgrondslag

De gehanteerde waarderingsgrondslag is de nominale waarde en dit is conform de LV Comptabiliteitsvoorschriften.

Volledigheid

We hebben geen aansluiting ontvangen van de door het voormalig Eilandgebied Curaçao ingebrachte debiteuren met de per 10 oktober 2010 door het Land Curaçao verantwoorde debiteuren. Hierdoor kunnen wij ook geen oordeel geven over de volledigheid van de verantwoorde debiteuren per 31 december 2010.

Waardering

Het verschil van in het Begin Balans geldt ook voor het Eind Balans.

We hebben de debiteuren die per 31 december 2010 en per 31 maart 2013 ouder zijn dan vijf jaar (wettelijke verjaringstermijn) bepaald.

Debiteuren ouder zijn dan vijf jaar:

	NAf
31 december 2010	90.101.602
13 maart 2013	30.394.678

Het is onzeker of het verschil tussen deze twee bedragen van NAf 59.706.924 afgeboekt is.

Het Ministerie van Financiën heeft aangegeven, dat er saldobevestigingen naar de debiteuren van het voormalige EGC zijn gestuurd. Deze saldobevestigingen zijn echter geen garantie dat de debiteuren zullen betalen en is niet hetzelfde als een aanmaning.

Gezien bovengenoemde verschillen is er een wezenlijke onzekerheid in deze post.

Het Ministerie van Financiën is momenteel bezig met het opschonen en saneren van deze post.

Het Ministerie van Financiën heeft verder aangegeven, dat het Land Curaçao geen aanmaningen heeft gestuurd naar de debiteuren in 2010.

Wij bevelen u aan om een aanmaningsprocedure te laten opstellen en deze structureel te laten uitvoeren.

Conclusie

Getrouw

We kunnen geen oordeel geven of alle vorderingen zijn ingebracht in de Begin Balans alsook of de Eind Balans volledig is.

De subadministratie van de debiteuren van het voormalige EGC per 9 oktober 2010 heeft een verschil van NAf 61.455.646 met de debiteuren van het Land Curaçao per 10 oktober 2010. Het Ministerie van Financiën kan dit verschil niet verklaren. De debiteuren die verjaard zijn per 31 december 2010 zijn totaal NAf 90.101.602. Op 13 maart 2013 is dit NAf 30.394.678.

Overlopende Activa

Algemeen

In NAf

	31.12.2010
Overlopende Activa	35.194.553
Vereffeningrekening Boedel RNA	35.194.553

We zijn bij de controle van de Begin Balans per 10 oktober 2010 voor de post Overlopende Activa nagegaan of deze aansluit met het bedrag van de Vereffeningrekening op de voorlopige Boedelbalans van het voormalige Land N.A.

Bij de controle van de Eind Balans per 31 december 2010 hebben we de Vereffeningrekening Boedel RNA van NAf 35.194.553 gecontroleerd. Dit is 100% van de post Overlopende Activa.

Controle Begin Balans

De post overlopende activa van NAf 27.033.921 is een voorlopige vordering die het Land Curaçao heeft op de Vereffenaar.

We hebben de berekening van deze post gecontroleerd op basis van de veronderstellingen die zijn gemaakt. Wij komen op hetzelfde bedrag dat is berekend. Deze post is onzeker omdat er nog geen definitieve boedelbalans is uitgebracht.

Deze post is bepaald in de voorlopige Boedelbalans op pagina 43 van de jaarrekening. De Afdeling Financiële Rapportage heeft op basis van de jaarrekening van de voormalige N.A. de boedel tussen Curaçao (73,3%), Sint Maarten(18,75%) en de BES-eilanden (7,95%) verdeeld.

Deze vordering is voorlopig. Deze kan wijzigen op basis van de definitieve Boedelbalans. Zie verder het onderdeel voorlopige Boedelbalans.

Controle Eind Balans

Het saldo van de overlopende activa heeft betrekking op de “Vereffeningrekening Boedel RNA” en is toegenomen tot NAf 35.194.553 per 31 december 2010. De toename heeft betrekking op verrekeningen / betalingen / ontvangsten voor de voormalig Land N.A. voor een totaal bedrag van NAf 8.160.632.

Liquide Middelen

Algemeen

In NAf

	31.12.2010
Liquide Middelen (LM)	436.690.487
Ontvangers	85.574.662
Inspectie invoerrechten & Accijnzen	4.354.421
Ministerie van Financiën	251.245.313
Depositorerekeningen	44.501.665
Rekening-courant Overheidsbedrijven	28.202.694
Kruisposten	22.811.732

We zijn bij de controle van de Begin Balans per 10 oktober 2010 voor de post LM nagegaan of alle onderdelen in deze post van het voormalig EGC en het voormalig N.A zijn ingebracht. Ook zijn we nagegaan of de waarde van de LM per 10 oktober 2010 aansluit met de totale waarde van het voormalig EGC en het voormalig Land N.A.

Bij de controle van de Eind Balans per 31 december 2010 hebben we voor de post LM alle onderliggende posten geselecteerd voor onze controle.

Controle Begin Balans

Onderdelen ingebrachte LM

We hebben de lijst van de bankrekeningen van het voormalige EGC per 9 oktober 2010 aangesloten met de standaardbankverklaringen per 10 oktober 2010 van het Land Curaçao. Voor drie van de bankrekeningen hebben we geen standaardbankverklaring ontvangen. Deze bankrekeningen zijn wel ingebracht in het Land Curaçao, want ze staan opgenomen op de lijst van de bankrekeningen van het Land Curaçao die we van Ministerie van Financiën hebben ontvangen. De bankrekeningen van het voormalig Land N.A. zijn opgeheven. Het totaal bedrag van NAf 113.945.588 dat op deze bankrekeningen stond is gestort op de bankrekening Gouvernement Speciaal.

Waarde ingebrachte LM

De waarde van de LM in de jaarrekening van het Land Curaçao heeft een verschil NAf 188.494.757 met de totale waarde ingebracht door het voormalige EGC en de voormalige N.A.

Voormalige EGC	384.404.579
Voormalige N.A.	0 +
Totaal gecalculeerde inbreng	384.404.579
Land Curaçao verantwoorde inbreng	<u>193.041.499 -</u>
Saldo	191.363.080

Dit saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door:

1. De BNA BRK Ontvangsten van NAf 217.734.394 die volgens het Ministerie van Financiën onterecht onder de liquide middelen zijn opgenomen in de jaarrekening van het voormalig EGC omdat het geld ontvangen is op een bankrekening van het Land Curaçao. Daarom heeft het Ministerie van Financiën de bankrekening met het bedrag van NAf 217.734.394 in de periode van 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010 verantwoord onder de liquide middelen.
2. De "RC overheidsbedrijven" van totaal NAf 26.371.265 was in de jaarrekening van het voormalig EGC verantwoord onder de "Vorderingen". Dit is in de jaarrekening van het Land Curaçao gecorrigeerd en verantwoord onder de "Liquide Middelen".

Controle Eind Balans

Waarderingsgrondslag

De gehanteerde waarderingsgrondslag is de nominale waarde en dit is conform de LV Comptabiliteitsvoorschriften.

Waardering

Het saldo van de LM van NAf 436.690.487 hebben we met de standaardbankverklaringen / bankstatements afgestemd en er zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

De post "RC Overheidsbedrijven" per 31 december 2010 zijn door het voormalig EGC ingebracht. De onderliggende bedragen zijn in 2011 en 2012 afgestemd met de betreffende bedrijven.

Wij hebben geen specificatie van de kruisposten van NAf 22.811.732 ontvangen zodat we de afloop niet hebben kunnen vaststellen.

Eigendom en bestaan

De standaardbankverklaringen geven aan dat de bankrekeningen eigendom zijn van het Land Curaçao en dat deze per 31 december 2010 bestaan.

Conclusie

Getrouw

De kruisposten van NAf 22.811.732 lopen niet af. Dus er zit een onzekerheid in bestaan en waardering in deze post.

Eigen vermogen

Algemeen

In NAf

	31 december 2010
Eigen vermogen	578.814.317
Saldireserve	373.258.815
Bestemmingsreserve	205.555.502

We zijn bij de controle van de Begin Balans per 10 oktober 2010 voor de post Eigen vermogen nagegaan of deze aansluit met de totale waarde van de Eigen vermogen van het voormalig EGC en het voormalig Land N.A.

Bij de controle van de Eind Balans per 31 december 2010 hebben we voor de post Eigen vermogen de toevoegingen voor een totaal bedrag van NAf 463.232.266 (87% van de toevoegingen) en een totaalbedrag van NAf 22.211.155 (28% van de onttrekkingen) geselecteerd voor onze controle.

Controle Begin Balans

Ingebrachte Eigen vermogen

We hebben geconstateerd dat alle relevante onderdelen van de Eigen Vermogen van het voormalig EGC en het voormalig Land N.A. zijn ingebracht in het Eigen Vermogen van het Land Curaçao. Het is voor ons niet zeker of het Bestemmingsreserve van NAf 217.734.394 van het voormalig EGC als bestemmingsreserve moet worden ingebracht of als Saldireserve. Deze onzekerheid heeft te maken met de onzekerheid die bestaat over de BRK gelden. Zie verder de post Liquide Middelen.

Waarde ingebrachte Eigen vermogen

	NAf
Voormalige EGC	1.450.999.294
Voormalige N.A.	(1.299.433.462) +
Totaal gecalculeerde inbreng	151.565.832
<u>Land Curaçao verantwoorde inbreng</u>	<u>212.715.403 -</u>
Saldo	61.149.571

Het saldo wordt veroorzaakt door het saldo en verschillen die bij de andere balansposten staan vermeld.

Controle Eind Balans

Waardering

We hebben een aantal van de toevoegingen en onttrekkingen afgestemd met de onderliggende documenten. De toevoeging aan het Eigen vermogen van NAf 157.802.296 inzake "ontvangen aflossingen NL oktober 2010" is voor ons onzeker omdat we geen toereikende onderbouwing hiervan hebben ontvangen.

Conclusie

Getrouw

De Eigen vermogen is voor ons onzeker omdat er onverklaarbare verschillen zijn in de andere balansposten en de toevoeging aan het Eigen vermogen van NAf 157.802.296 inzake "ontvangen aflossingen NL oktober 2010" ook onzeker is.

Voorzieningen

Algemeen

In NAf

	31 december 2010
Voorzieningen	68.646.750
Algemene risico's	16.500.000
Andere voorzieningen	52.146.750

We zijn bij de controle van de Begin Balans per 10 oktober 2010 voor de post Voorzieningen nagegaan of deze aansluit met de totale waarde van de Voorzieningen van het voormalig EGC en het voormalig Land N.A.

Bij de controle van de Eind Balans per 31 december 2010 hebben we voor de post Voorzieningen alles geselecteerd voor onze controle.

Controle Begin Balans

Ingebrachte voorzieningen

De BRK/NFR voorziening van NAf 217.734.394 is niet onder de voorzieningen ingebracht. Dit is in de jaarrekening van het Land als Bestemmingsreserve verantwoord. In het voormalig EGC was de schadeclaim vd. V van NAf 5.371.653 verantwoord als kortlopende schuld. Dit is in de jaarrekening van het Land Curaçao terecht als voorzieningen verantwoord.

Waarde ingebrachte voorzieningen

	NAf
Voormalige EGC	274.050.394
Voormalige N.A.	6.235.933 +
Totaal gecalculeerde inbreng	280.286.327
Land Curaçao verantwoorde inbreng	<u>67.923.586 -</u>
Saldo	212.362.741

Het saldo wordt veroorzaakt door:

1. De BRK/NFR voorziening van NAf 217.734.394 in voormalig EGC is afgeboekt van de voorzieningen ten gunste van de bestemmingsreserve. De Afdeling Financiële Rapportage heeft dit gedaan op basis van de beslissing van de Raad van Ministers op 11 februari 2011 (zaaknummer 2011/031231) om dit bedrag aan projecten te gaan besteden.

2. De schadeclaim vd. V van NAf 5.371.653 is als schuld geboekt in de EGC jaarrekening 2010. Het Ministerie van Financiën heeft aangegeven, dat dit betrekking heeft op een mogelijke schadeclaim van vd. V op het Land. In de jaarrekening Curaçao 2010 is deze schadeclaim verantwoord als voorziening. Wij hebben geen onderbouwing van deze post ontvangen.

Op basis van punt 2 heeft deze post een wezenlijke onzekerheid.

Controle Eind Balans

Waardering

We hebben de toereikendheid en waarschijnlijkheid van de getroffen voorzieningen per 10 oktober 2010 niet kunnen beoordelen. We hebben de onderhoudsplannen en aangevraagde offertes waarop de voorzieningen zijn gevormd niet ontvangen om een oordeel hierover te kunnen vormen. Het Ministerie van Financiën beschikt niet over deze documenten.

In de toelichting van de voorziening Onderhoud Scholen van NAf 5.000.000, staat dat het achterstallige onderhoud op ruwweg NAf 100.000.000 wordt geschat. Nader onderzoek moet de omvang uitwijzen. Het nader onderzoek en de besluitvorming dienen nog plaats te vinden. De voorziening Onderhoud Scholen van NAf 5.000.000 wordt hierdoor dan ook als onzeker beschouwd.

Waarderingsgrondslag

De gehanteerde waarderingsgrondslag is nominale waarde wat in overeenstemming is met de LV Comptabiliteitsvoorschriften.

Conclusie

Getrouw

We hebben de toereikendheid en waarschijnlijkheid van de getroffen voorzieningen per 10 oktober 2010 niet kunnen beoordelen. We hebben de onderhoudsplannen en aangevraagde offertes waarop de voorzieningen zijn gevormd niet ontvangen om hierover een oordeel te kunnen vormen. Het Ministerie van Financiën beschikt ook niet over deze documenten.

Langlopende schulden

Algemeen

In NAf

	31 december 2010
Langlopende schulden (LLS)	1.667.391.000
Buitenlandse Langlopende Leningen O/G	1.667.391.000

We zijn bij de controle van de Begin Balans per 10 oktober 2010 voor de post LLS nagegaan of deze aansluit met de totale waarde van de LLS van het voormalig EGC en de toegerekende "Restschuld". Nederland heeft de overige schulden van het voormalig Land N.A. overgenomen (Schuldovername).

Bij de controle van de Eind Balans per 31 december 2010 hebben we voor de post LLS de “Buitenlandse Langlopende Leningen O/G” ad NAf 1.667.391.000 geselecteerd voor onze controle.

Controle Begin Balans

Onderdelen ingebrachte LLS

De “Restschuld” van het voormalige Land N.A. is volledig ingebracht in de balans van het Land Curaçao.

Waarde ingebrachte LLS

De waarde van de LLS in de jaarrekening van het Land Curaçao sluit niet aan met het gecalculeerde waarde van het voormalig EGC en de voormalige Land N.A.

	NAf
Voormalige EGC (alle schulden zijn overgenomen door Nederland)	0
Voormalige Land N.A (inclusief toerekening “Restantschuld”)	<u>1.703.581.276 +</u>
Totaal gecalculeerde inbreng	1.703.581.276
Land Curaçao verantwoorde inbreng	<u>1.667.391.000 -</u>
Saldo	36.190.276

Dit saldo is de posten “Depositogelden vreemdelingen”, “Zekerheidstellingen” en “Borgsommen assurantiemaatschappijen” die in 2010 verantwoord worden als KLS in de balans van Land Curaçao terwijl deze in het voormalige Land N.A als LLS worden verantwoord. Het totaal bedrag is NAf 36.190.276. Het Ministerie van Financiën heeft gezegd dat al deze posten borgsommen zijn en geen vaste termijn hebben. Ze kunnen per direct vervallen, weer worden vervangen door een nieuwe of voor een langere tijd blijven staan. Er kan geen splitsing worden gemaakt tussen een lange en een korte termijn. Het Ministerie van Financiën heeft besloten om deze borgsommen als KLS te verantwoorden.

Controle Eind Balans

Waarderingsgrondslag

De waarderingsgrondslag is de nominale waarde. Dit is ook wettelijk voorgeschreven.

Waardering

We hebben de LLS aangesloten met de onderliggende stukken van de obligatieleningen. De waarde van deze leningen sluiten aan met de onderliggende stukken.

Conclusie

Getrouw

Geen bijzonderheden.

Kortlopende schulden

Algemeen

In NAf

	31.12.2010
Kortlopende schulden (KLS)	394.625.066
Schatkistpromessen	0
Depositogelden Vreemdelingen	25.027.605
Zekerheidsstellingen	10.311.241
Borgsommen Assurantiemaatschappijen	655.188
Crediteuren / Betaalopdrachten Onderweg	331.164.953
APNA Pensioenfondsen	27.646.079

We zijn bij de controle van de Begin Balans per 10 oktober 2010 voor de post KLS nagegaan of deze aansluit met de totale waarde van de KLS van het voormalig EGC. We hebben de totale waarde van de KLS van het voormalig Land N.A. buiten beschouwing gelaten omdat deze naar de Vereffenaar is gegaan.

Bij de controle van de Eind Balans per 31 december 2010 hebben we voor de post KLS de "Crediteuren / Betaalopdrachten Onderweg" ad NAf 331.164.953 geselecteerd voor onze controle. Onze selectie is hierdoor 84% van de omvang van de totale KLS ad NAf 394.625.066.

Controle Begin Balans

Onderdelen ingebrachte KLS

Niet alle onderdelen van de KLS zijn ingebracht in de Begin Balans. Zie verder onze opmerkingen inzake de juistheid van de ingebrachte KLS.

Waarde ingebrachte KLS

De waarde van de KLS in de jaarrekening van het Land Curaçao sluit niet aan met totaal gecalculeerde waarde van het voormalig EGC en de voormalige Land N.A.

	NAf
Voormalige EGC	601.427.623
Voormalige Land N.A.	0 +
Totaal gecalculeerde inbreng	601.427.623
Land Curaçao verantwoorde inbreng	600.084.822 -
Vershil	1.342.801

Het Ministerie van Financiën kan dit verschil niet verklaren. Er is intern geen analyse van het verschil aanwezig. Zie verder het vermelde onder het Eind Balans.

We zijn nagegaan of de post "Crediteuren" op de balans per 10 oktober 2010 van NAf 163.399.912 aansluit met de subadministratie van de Crediteuren van het voormalig EGC van NAf 124.110.128. Er is een verschil van NAf 39.289.784. Het Ministerie van Financiën kan dit verschil niet verklaren.

Waarderingsgrondslag

De KLS worden conform de LV Comptabiliteitsvoorschriften tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Waardering

In de post crediteuren staat een subpost “RNA Verzamelrekening Crediteuren / Facturen in omloop” van NAf 9.096.498 debet. Het Ministerie van Financiën heeft aangegeven, dat dit bedrag betrekking heeft op de facturen die vòòr 10 oktober 2010 in de administratie van het voormalige Land N.A. zijn geboekt. Het Ministerie van Financiën heeft voorts aangegeven, dat het Land Curaçao deze crediteuren heeft betaald en dat dit een vordering is op de Vereffenaar. Deze post is voor ons onzeker, omdat de crediteuren van het voormalige Land N.A. naar de Vereffenaar zijn overgegaan.

Er is op de balans per 31 december 2010 een schuld aan APNA ad NAf 27.466.079 opgenomen. Deze post is onzeker omdat het Ministerie van Financiën geen afrekening van APNA heeft ontvangen over de periode van 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010.

We kunnen geen oordeel geven over de juistheid en waardering van de crediteuren, omdat er intern geen analyse per 31 december 2010 voor handen is. We hebben wel geconstateerd dat er nog crediteuren vanaf 1995 openstaan.

Het Ministerie van Financiën heeft aangegeven momenteel bezig te zijn met de opschoning van de crediteuren.

Per 31 maart 2013 staat een totaal bedrag van NAf 38.553.804, die betrekking heeft op 2010, nog onder de “Betalingen onderweg”. Het Ministerie van Financiën heeft aangegeven, dat dit bedrag al is afgewikkeld, maar dat de “Betalingen onderweg” nog afgeletterd moet worden.

De “Depositogelden Vreemdelingen” en “Zekerheidstellingen” voor een totaal bedrag van NAf 35.338.846 wordt door de Ontvanger beheerd. De “Depositogelden Vreemdelingen” en “Zekerheidstellingen” voor een bedrag van NAf 35.338.846 zijn onzeker doordat wij de opzet, bestaan en werking van adequate beheerprocedures niet hebben kunnen vaststellen.

Verder staat er in de toelichting in de jaarrekening dat er per 31 december 2010 nog geen afstemming heeft plaatsgevonden tussen het Ministerie van Financiën met de Ontvanger over de verantwoorde bedragen aan “Depositogelden Vreemdelingen” en “Zekerheidstellingen”.

Conclusie

Getrouw

Deze post heeft een wezenlijke onzekerheid. Dit wordt onder andere veroorzaakt door een debet bedrag van NAf 9.096.498, dat onzeker is, de schuld aan APNA van NAf 27.466.079 en voorts kunnen wij geen oordeel geven over de crediteuren die verjaard zijn.

De “Depositogelden Vreemdelingen” en “Zekerheidstellingen” voor een totaal bedrag van NAf 35.338.846 zijn onzeker doordat we de opzet, bestaan en werking van adequate beheerprocedures niet hebben kunnen vaststellen.

6. Bevindingen inzake de exploitatierekening

Hieronder worden de van belang zijnde bevindingen voortvloeiende uit de jaarrekeningcontrole over de periode van 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010 per post van de Consolidatiestaat weergegeven.

De begroting van 2010 van het Land Curaçao is niet door de Staten geaccordeerd. Hierdoor kunnen wij geen oordeel geven over de rechtmatigheid van de uitgaven in de periode van 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010.

De baten en lasten van de collectieve sector dienen conform artikel 4 lid 1 van de Landsverordening comptabiliteitsvoorschriften te worden verantwoord in de consolidatiestatens. Deze verantwoording heeft niet plaatsgevonden.

6.1. Belastingopbrengsten

De volledigheid van de belastingopbrengsten kan niet worden vastgesteld omdat het automatiseringssysteem GOS geen sluitende overzichten kan opleveren van het verloop van de vorderingen en ook geen bestanden konden worden aangeleverd waarmee dit verband buiten dit systeem kon worden vastgesteld.

Er is in de toelichting en bijlagen geen staat opgenomen van de tot en met 31 december 2010 opgelegde aanslagen alsmede de vermoedelijke toekomstige belastingontvangsten die daarop betrekking hebben. Deze staat dient conform artikel 30 lid c van de Landsverordening comptabiliteitsvoorschriften Curaçao te worden opgenomen.

6.2. Salarissen en sociale lasten

Algemeen

In NAf

	31 december 2010	31 december 2010	31 december 2010
	Land cf. jaarrekening	Eiland cf. jaarrekening	Totaal cf. jaarrekening
	70.644.129	83.109.392	153.753.521
Salarissen en Lonen	39.745.782	56.448.013	96.193.795
Overwerk	3.127.833	8.633	3.136.466
Kindertoelage	324.497	388.295	712.792
Vakantie-uitkering	389.668	131.430	521.098
Overige uitkeringen	4.149.998	726.846	4.876.844
Medische / Keuringskosten	2.434.228	14.080	2.448.308
Toeslag AVBZ	219.364	273.210	492.574
Toeslag AOV/AWW	2.568.184	3.108.331	5.676.515
Pensioenpremie contractanten	27.619	20.866	48.485
Pensioenbijdrage	5.819.799	3.877.150	9.696.949
Buiteng. Pensioenbijdrage	22.982	611.586	634.568
Duurtetoesl. Pensioen	9.114.575	13.945.721	23.060.296
Pensioenuitkeringen	1.734.064	0.00	1.734.064
VUT uitkeringen	964.910	2.785.643	3.750.553
Wachtgelden	0.00	0	0
Overige uitg. salarissen en sociale lasten	625	769.588	770.213

We hebben de post Salarissen en sociale lasten gecontroleerd op juistheid, volledigheid, tijdigheid en rechtmatigheid.

Administratieve organisatie en interne controle (AO/IC)

Bij de beoordeling van de opzet van de AO/IC rondom de post Salarissen en sociale lasten hebben wij het volgende geconstateerd:

- Er zijn geen procesbeschrijving, procedures en richtlijnen voor het proces “Verwerken en controleren van salarismutaties” van het Land Curaçao. Zolang het harmonisatietraject van de 2 salarissystemen niet is afgerond, wordt het moeilijk om met de procesbeschrijvingen te komen. Medewerkers van de afdeling AO/IC hebben SOAB van september 2012 t/m december 2012 geassisteerd in een onderzoek naar het personeelsbestand. Sinds december 2012 tot op heden zijn deze medewerkers van afdeling AO/IC dagelijks bezig met controle op de geconverteerde informatie door Bearingpoint naar PIMS. Men verwacht in juni 2013 één salarissysteem (PIMS) voor het Land Curaçao te hebben. Sinds juni/juli 2012 is een medewerker van het Ministerie van Financiën maandelijks bezig geweest met controles op de salarisbestanden. Daarnaast zijn er twee concept procesbeschrijvingen opgesteld, te weten. AO-procedures “Afvoering salarisadministratie” en “Opvoeren Personeel”. Deze twee procedures zijn nog in conceptvorm daar de betrokken medewerkers van de afdeling AO/IC het één en ander moeten nog bespreken met betrokkenen. Tot slot zijn de medewerkers van de afdeling AO/IC, die SOAB hebben ondersteund in een onderzoek en nu bezig zijn met het harmonisatietraject, ook bezig met de ao-procedures voor het verwerken en controleren van de salarismutaties maar dit zal afgerond worden bij de afronding van het harmonisatietraject.
- Er zijn geen werkinstructies hoe de salarismedewerkers moeten werken.
- Er is nog geen sprake van een volledige harmonisatie van de regelgeving met betrekking tot het personeel. Hierdoor is er nog steeds sprake van twee salarisadministraties. Eén voor de overheidsdienaren die van het voormalige EGC komen (Salarisadministratie Eiland) en één voor de overheidsdienaren die van het voormalige Land NA komen (Salarisadministratie Land). De salarismedewerkers van het voormalige EGC zijn belast met de verwerking en controle van de salarisgegevens in de Salarisadministratie Eiland en de salarismedewerkers van het voormalige Land NA zijn belast met de verwerking en controle van de salarisgegevens in de Salarisadministratie Land. Elke van deze twee groepen verwerkt en controleert de salarisgegevens conform haar eigen systematiek en regels. Er is geen sprake van uniformiteit binnen de verrichte werkzaamheden.
- Er vindt geen integrale controle plaats op de bepaalde loontredes door Bearing Point, met de mogelijkheid dat de verantwoorde loontredes niet correct zijn.
- Er is geen sprake van een wettelijk verplichte aanwezigheidsregistratie. Het is vrijblijvend voor elke organisatie. Hierdoor bestaat het risico dat medewerkers betaald kunnen worden zonder hun werk te verrichten (productieve prestaties te leveren).
- Het personeelsregistratiesysteem (PIMS) van het Land Curaçao is niet actueel en volledig bijgewerkt. Hierdoor kunnen wij geen aansluiting verrichten tussen de Personeelsadministratie (standenregister), Salarisadministratie en de Financiële Administratie ter vaststelling van de volledigheid van de verantwoording. Momenteel is de Afdeling Personeelsadministratie wel bezig met het bijwerken van PIMS.
- Er is geen administratieve procedure ter waarborging van de volledigheid van de registratie van de raadsbeslissingen, aanstellingsbesluiten en ministeriele beschikkingen. Op basis hiervan kunnen wij de volledigheid van deze stukken niet vaststellen, waardoor wij ook niet kunnen vaststellen dat het overheidspersoneel dat werkzaam is volledig is verantwoord.

- Er is wel sprake van voldoende functiescheiding op hoofdniveau in termen van beschikkende, bewarende, uitvoerende, registrerende en controlerende functie rondom de totstandkoming van de post “Salarissen en sociale lasten”. Namelijk:
 - * De desbetreffende minister en gouverneur zijn belast met de beschikkende functie. De aanstellingsbesluiten en andere formele beslissingen inzake het personeel worden door desbetreffende minister en gouverneur geautoriseerd.
 - * De Afdeling Personeelsadministratie is belast met de registratie van de personeelsgegevens op basis van brondocumenten (raadsbeslissingen, opvoeringsformulieren, aanstellingsbesluiten etc.) in PIMS en is tevens belast met de voorbereiding van de Landsbesluiten
 - * De Afdeling Salarisadministratie is belast met de registratie van de salarisgegevens op basis van brondocumenten (opvoeringsformulieren, aanstellingsbesluiten, Landsbesluiten, Ministeriële beschikking, opgaven overwerk, schoolverklaringen etc.) in Paytime.
 - * De Financiële Administratie is belast met de verwerking van de salarisgegevens in de Financiële Administratie.
 - * De Afdeling Treasury is belast met de betaling van het salaris aan het overheidspersoneel.
 - * *De Afdeling AO/IC is belast met de interne controle van de juistheid, rechtmatigheid en tijdigheid van de salarissen en sociale lasten.
 - * De Afdeling AO/IC heeft geen controles in 2010 en 2011 op de salarissen en sociale lasten van het overheidspersoneel van het Land Curaçao uitgevoerd. . Het samenvoegen van de twee organisaties is tot op heden niet afgerond. Ondertussen worden allerlei stappen ondernomen om de nodige controles uit te voeren.

Doordat het personeelsregistratiesysteem niet actueel is, er geen administratieve procedure is die de volledigheid van de registratie van de raadsbeslissingen / aanstellingsbesluiten / ministeriële beschikkingen waarborgt en er geen interne controle op de juistheid, rechtmatigheid en tijdigheid van de salarissen is uitgevoerd kunnen wij voor de boekjaren 2010 en 2011 niet steunen op de AO/IC rondom de post Salarissen en sociale lasten ter uitvoering van onze controlewerkzaamheden.

Wij adviseren u om er zorg voor te dragen dat:

- Formele procedures, interne richtlijnen (AO- handboek) en werkinstructies beschreven worden ten aanzien van de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden bij het proces “Verwerken en controleren van salarismutaties” van het Land Curaçao. Op basis hiervan kunnen de salarismedewerkers dan gestructureerd, uniform, effectief en efficiënt werken. Het Ministerie van Financiën heeft aangegeven dat momenteel de processen en procedures worden beschreven.
- De regelgeving met betrekking tot het personeel geharmoniseerd wordt zodat er een geïntegreerde, effectieve en efficiënte salarisadministratie gevoerd kan worden.
- Een aanwezigheidsregistratie in de wet en regelgeving doorgevoerd wordt en controle op naleving ervan geïntroduceerd wordt door de Human Resource medewerker van het ministerie en de Afdeling HROO & IT.
- De Afdeling AO/IC interne controles uitvoert op de Salarissen en sociale lasten ter waarborging van de juistheid, volledigheid, tijdigheid en rechtmatigheid van de verantwoorde salarissen en sociale lasten.

Juistheid

Bij de controle van de juistheid van de post Salarissen en sociale lasten hebben wij het volgende geconstateerd:

- Een verschil van NAf -26.855.497,53 bij aansluiting van de post “Salarissen en lonen” volgens “saldibalans EGC” met het totaalbedrag salarissen per eind december 210 volgens “Naamlijsten” (salarisbestanden Paytime 2010). Wij hebben tot op heden nog geen verklaring voor het verschil ontvangen van de Salarisafdeling.
- Een rubriceringsfout van NAf 7.502.389 per eind december 2010.
- Voor de 2.790 aanstellingsbesluiten die wij hebben ontvangen bij de controle van de personeelsmutaties per eind oktober 2010 blijkt dat voor 466 overheidsdienaren het ministerie of organisatie waaronder zij vallen volgens aanstellingsbesluit niet aansluit met het ministerie of organisatie volgens de salarisadministratie Paytime. Dit betekent dat de salariskosten van 466 ambtenaren verdeeld over de diverse ministeries niet op de juiste kostensoort en kostenplaats zijn verantwoord.
- Het Sociaal Statuut Land Curaçao schrijft voor dat het personeelslid zijn laatstgenoten bezoldiging behoudt bij de overgang van het voormalig Eilandgebied Curaçao of het voormalig Land Nederlandse Antillen, evenals het vooruitzicht op de eindfunctieschaal conform de voor hem geldende bezoldigingsregeling. De laatstgenoten bezoldiging van het personeelslid is vermeld in de aanbodbrief, die verstrekt was aan het overheidspersoneel vóór de overgang naar het Land Curaçao. Bij de vaststelling van de juistheid van de salarissen en sociale lasten, moet de laatstgenoten bezoldiging van de personeelsleden afgestemd worden met de oude aanstellingsbesluiten en beschikkingen.

Ons is medegedeeld door het hoofd van de Afdeling Document Management dat de oude personeelsdossiers van het Eilandgebied Curaçao en het Land Nederlandse Antillen aanwezig zijn, maar dat zij de volledigheid van de stukken in de personeelsdossiers niet kan garanderen. Het is in dit kader bekend dat in sommige dossiers stukken ontbreken, waardoor er onzekerheid is ten aanzien van de volledigheid van de documentatie in de personeelsdossiers. Tot op heden heeft de Afdeling Document Management niet naar deze dossiers gekeken ter vaststelling van de volledigheid van de stukken. De salarisadministratie en de afdeling AO/IC hebben geen controle uitgevoerd om vast te stellen of de salarissen in de salarisadministratie over de periode 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010 gelijk zijn aan de salarissen zoals aangegeven in de oude aanstellingsbesluiten. Hierdoor hebben we de juistheid van de verantwoorde salarissen niet kunnen vaststellen.

Wij adviseren u om zorg te dragen dat:

- De geconstateerde verschillen uitgezocht en gecorrigeerd worden.
- Een analyse verricht wordt om de juistheid van de kostensoort en kostenplaats per overheidsdienaar vast te stellen.

Volledigheid

Wij kunnen geen oordeel geven over de volledigheid van de post Salarissen en sociale lasten door de volgende feiten:

- Het personeelsregistratiesysteem (PIMS) van het Land Curaçao is niet actueel en is voorts niet volledig bijgewerkt. Hierdoor kunnen wij geen aansluiting verrichten tussen de Personeelsadministratie (standenregister), Salarisadministratie en de Financiële Administratie ter vaststelling van de volledigheid van de verantwoording. Momenteel is de afdeling Personeelsadministratie bezig met het bijwerken van PIMS.
- Er is geen administratieve procedure opgebouwd ter waarborging van de volledigheid van de registratie van de raadsbeslissingen, aanstellingsbesluiten en ministeriële beschikkingen. Op basis hiervan kunnen wij de volledigheid van deze stukken niet vaststellen, waardoor wij ook niet kunnen vaststellen dat het overheidspersoneel dat werkzaam is volledig is verantwoord.

Wij adviseren u om zorg te dragen dat:

- Het personeelsregistratiesysteem (PIMS) van het Land Curaçao volledig bijgewerkt wordt zodat de volgende interne afstemmingen verricht kunnen worden:
 - * $\text{Beginstand volgens standenregister PA} + \text{aanname} - / - \text{ontslag} = \text{eindstand standenregister PA} = \text{eindstand personeel volgens Salarisadministratie.}$
 - * $\text{Bruto salarissen volgens standenregister PA} = \text{Bruto salarissen volgens de verzamelloonstaat} = \text{Bruto salarissen volgens saldibalans} = \text{Bruto salarissen volgens het grootboek.}$
- Alle raadsbeslissingen, aanstellingsbesluiten en ministeriële beschikkingen geregistreerd worden in een besluitenregister (handmatig of digitaal) ter waarborging van de volledigheid van de registratie van deze stukken. Op basis hiervan kan afstemming plaatsvinden tussen enerzijds de geautoriseerde aannames en ontslagen en anderzijds de verantwoorde aannames en ontslagen in de salarisadministratie.

Rechtmatigheid

Het Sociaal Statuut van het Land Curaçao schrijft voor dat het personeelslid zijn laatstgenoten bezoldiging behoudt bij de overgang van het voormalig Eilandgebied Curaçao en het voormalig land Nederlandse Antillen naar het Land Curaçao, evenals het vooruitzicht op de eindfunctieschaal conform de voor hem geldende bezoldigingsregeling. De laatstgenoten bezoldiging van het personeelslid is vermeld in de aanbodbrief, dat verstrekt was aan het overheidspersoneel vóór de overgang naar het Land Curaçao. Bij de vaststelling van de rechtmatigheid van de salarissen en sociale lasten, moeten de laatstgenoten bezoldigingen van de personeelsleden afgestemd worden met de oude aanstellingsbesluiten en beschikkingen. Ons is medegedeeld door het hoofd van de Afdeling Document Management dat de oude personeelsdossiers van het Eilandgebied Curaçao en het Land Nederlandse Antillen aanwezig zijn, maar dat zij de volledigheid van de stukken in het personeelsdossiers niet kan garanderen. In dit kader is het bekend dat in sommige dossiers stukken ontbreken. Tot op heden heeft de Afdeling Document Management niet naar deze dossiers gekeken ter vaststelling van de volledigheid van de stukken. De salarisadministratie en de afdeling AO/IC hebben geen controle uitgevoerd om vast te stellen of de salarissen in de salarisadministratie over de periode van 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010 gelijk zijn aan de salarissen zoals aangegeven in de oude aanstellingsbesluiten. Hierdoor hebben we de rechtmatigheid van de verantwoorde salarissen niet kunnen vaststellen. In 2012 zijn nieuwe aanstellingsbesluiten opgesteld die met ingang van 10 oktober 2010 van kracht zijn. Deze nieuwe aanstellingsbesluiten waren tijdens onze controle nog niet geheel in PIMS ingevoerd.

Daarnaast zijn er nog steeds rechtszaken lopend van personeelsleden van het Land Curaçao die niet eens zijn met hun aanbod. Informatie over het aantal is niet aangeleverd door HROO & IT.

Algemene conclusie

Rechtmatigheid

Door het ontbreken van interne controle op de aansluiting van de salarissen in de salarisadministratie met de aanstellingsbesluiten hebben wij de rechtmatigheid van de salarissen niet kunnen vaststellen. Hierdoor hebben wij de rechtmatigheid van de post “Salarissen en sociale lasten” van NAf 153.753.519 niet kunnen vaststellen.

Getrouwheid

Door het ontbreken van interne controle op de aansluiting van de salarissen in de salarisadministratie met de aanstellingsbesluiten hebben wij de getrouwheid van de salarissen niet kunnen vaststellen. Het personeelsregistratiesysteem is niet actueel en ook is er geen administratieve procedure die de volledige registratie van de raadsbeslissingen, aanstellingsbesluiten en ministeriële beschikkingen waarborgt. Hierdoor hebben wij de juistheid en volledigheid van de post “ Salarissen en sociale lasten” van NAf 153.753.519 niet kunnen vaststellen.

6.3. Overige goederen en diensten (inkopen)

Administratieve Organisatie / Interne Controle (AO/IC)

De interne controller functie is niet ingevuld

Er is geen structurele invulling van de interne controllersfunctie binnen de Ministeries. Deze functie wordt door sommige ministeries vooralsnog ingevuld door tijdelijk extern ingehuurd krachten.

Volgens het business plan dient elk ministerie een functionaris te benoemen die verantwoordelijk is voor het waarborgen van een effectieve administratieve organisatie en interne controle binnen het ministerie. Aangezien deze functionaris nog niet formeel is benoemd, worden de werkzaamheden met betrekking tot het beoordelen van de AO/IC bij de verschillende ministeries deels door het Ministerie van Financiën zelf opgepakt. Hierdoor is er sprake van functievermenging, aangezien het Ministerie van Financiën een uitvoerende controle-rol krijgt, tezamen met een monitorende functie. Deze rollen dienen gescheiden te blijven door de uitvoerende interne controle werkzaamheden bij de diverse ministeries aldaar te laten plaatsvinden en het Ministerie van Financiën slechts te belasten met het monitoren en controleren van de bij deze ministeries zelf intern uitgevoerde controles. Aangezien het Ministerie van Financiën slechts een deel van de processen beoordeelt, bestaat er daarnaast een verhoogd risico dat overige tekortkomingen in de financiële processen niet (tijdig) worden ontdekt. Deze tekortkomingen kunnen leiden tot onrechtmatige of onjuiste uitgaven en/of onbetrouwbare financiële vastleggingen.

Geen actuele parafenlijst beschikbaar

Er is geen actuele parafenlijst beschikbaar met de handtekeningen en parafen van de functionarissen en hun desbetreffende bevoegdheden binnen de Ministeries. Hierdoor is het intern binnen het apparaat maar ook voor externen (bijv. accountants en banken) niet mogelijk om de authenticiteit van de diverse autorisaties te beoordelen. Volgens de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten artikel 21, lid 1 is de Minister van Financiën verplicht een register van namen en functies van degenen die zijn gemachtigd tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen, die voortvloeien uit het besluit tot het aangaan van financiële verplichtingen, bij te houden. Dit register dient tevens aan te geven tot welke rechtshandelingen en tot welke bedragen

mensen zijn gemachtigd. Dit register dient na iedere wijziging te worden gepubliceerd. Momenteel vindt publicatie van het register niet plaats. Door het ontbreken van een actuele parafenlijst binnen de Ministeries en het ontbreken van een gepubliceerd register zou het verder mogelijk kunnen zijn dat uitgaven of beslissingen gedaan dan wel genomen worden door een onbevoegde functionaris en dat deze niet worden opgemerkt/ niet kunnen worden gecontroleerd. Dit leidt tot een verhoogd risico op fraude en onrechtmatige uitgaven en mogelijke nietige privaatrechtelijke handelingen conform artikel 40, lid 6 van de Landsverordening Comptabiliteitsvoorschriften Curaçao A.B. 2010 nr. 87 en artikel 21, lid 3 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten.

Aanbevelingen in het kader van de AO/IC

Wij adviseren u om:

- De functie van interne controller zo spoedig mogelijk formeel in te vullen teneinde een effectieve werking van de AO/IC binnen de diverse ministeries te waarborgen. Het Ministerie van Financiën heeft aangegeven dat momenteel de functiebeschrijving van de interne controller wordt opgesteld.
- Een door de Minister geautoriseerde parafenlijst op te laten stellen met daarop vermelding van de naam, handtekening, paraaf en bevoegdheden van de betrokken functionarissen

Rechtmatigheid

Richtlijnen worden niet nageleefd

Door het Ministerie van Financiën zijn diverse richtlijnen gemaakt voor de uitvoering van de AO procedure "Aangaan van financiële verplichtingen". Deze richtlijnen worden echter niet altijd nageleefd. Conform artikel 41, lid 4 van de Landsverordening Comptabiliteitsvoorschriften Curaçao A.B. 2010 nr. 87 heeft de minister het wettelijk recht om nadere richtlijnen te verstrekken.

Richtlijnen voor het aanvragen van offertes

De richtlijnen geven aan dat bij sommige werken, goederen of diensten volstaan kan worden met het aanvragen van een offerte, maar dat in andere gevallen minstens drie offertes zijn vereist en dat in de overige gevallen voorts de aanbesteding in het openbaar dient te geschieden. Offertes dienen te worden beoordeeld op een aantal aspecten. Het resultaat van de beoordeling dient vastgelegd te worden in een memo, welke door de beoordelaars dienen te worden getekend en door de bevoegde autoriteit dient te worden bekrachtigd.

In de praktijk blijkt echter dat de offertes vaak niet worden bewaard bij de desbetreffende facturen. Daarnaast wordt er geen schriftelijke vastlegging gemaakt met daarin een onderbouwing van de gemaakte keuze uit de aangevraagde offertes. Indien er verplichtingen zijn aangegaan die niet voldoen aan de hierop van toepassing zijnde wet- en regelgeving kan er sprake zijn van onrechtmatige uitgaven. Doordat de offerteprocedure ook niet wordt vastgelegd is controle op een (adequaat) verloop van het offerte- en besluitvormingsproces, niet mogelijk. Dit kan het risico op (de schijn van) bevoordeling van vrienden of aanverwanten vergroten. Een additionele risico hierbij is dat niet voor de leverancier wordt gekozen met de beste prijs / kwaliteit verhouding. Dit kan leiden tot onaanvaardbaar hoge kosten dan wel de levering van kwalitatief mindere producten en diensten aan de overheid.

Consultancybeleid

Consultancybeleid wordt binnen een aantal ministeries niet toegepast. Voor de uitgaven in het kader van adviesdiensten wordt slechts de procedure “Aangaan van Financiële Verplichtingen” gehanteerd en niet de “Richtlijnen voor het omgaan met consultants”. Het risico op onrechtmatige uitgaven wordt vergroot door het niet voldoen aan de voorschriften zoals opgenomen in het consultancybeleid. Omdat de offerteprocedure en de overwegingen die leiden tot de keuze van een leverancier niet worden vastgelegd, kan ook bij dit soort uitgaven de perceptie ontstaan dat de keuze van leveranciers niet objectief en transparant gebeurt of dat de uitvoerende organisaties niet kiezen voor de adviseur met de beste prijs-kwaliteitverhouding.

Richtlijnen voor het afhandelen van facturen en archivering van de financiële bescheiden

Deze richtlijnen zijn uitgevaardigd in verband met de deconcentratie van de invoer van binnengekomen facturen en teneinde te waarborgen dat de onderliggende documenten toegankelijk blijven. Volgens deze richtlijnen dienen de Ministeries ervoor te zorgen dat er sprake is van een overzichtelijke en systematische opslag van bescheiden en dient er een duidelijke indicatie te zijn van welke bescheiden zich in het archief dienen te bevinden.

Het is echter niet altijd duidelijk welke bescheiden zich bij welke uitvoeringsorganisatie bevinden. Conform de procedure Archivering van de financiële bescheiden, horen alle financiële stukken door betrokken uitvoeringsorganisaties zelf bewaard te worden.

Vanaf 10 oktober 2010 tot en met april/mei 2011 werd de financiën van het Land Curaçao centraal uitgevoerd. Pas na die periode begon het decentralisatietraject waardoor sommige documenten nu nog bij Sector Financieel Beleid en Begrotingsbeheer te vinden zijn.

Daarnaast is er geen eenduidige, overzichtelijke en systematische opslag van bescheiden op de diverse locaties. Zo worden bij sommige uitvoeringsorganisaties de onderliggende stukken van de diverse facturen niet samen met de facturen bewaard. Hierdoor is het voor functionarissen zelf en voor de relevante controlerende partijen zoals het Ministerie van Financiën, de SOAB en de Algemene Rekenkamer niet altijd mogelijk om de relevante stukken op een efficiënte wijze te verzamelen. Dit heeft er mede toe geleid dat wij voor onze controle niet alle benodigde documenten hebben verkregen.

Doordat niet alle financiële bescheiden bij de desbetreffende facturen of bij een organisatie worden bewaard, is het verzamelen van documenten zeer inefficiënt. Ook ontstaat er hierdoor een verhoogd risico dat deze stukken kwijtraken. Wij dienen voldoende en geschikte controle-informatie (deugdelijke grondslag) te verzamelen en te verkrijgen teneinde te kunnen concluderen of aan de van toepassing zijnde controlecriteria is voldaan. Als gevolg van het kwijtraken van stukken kunnen wij geen oordeel vormen en ontstaat er een onzekerheid in onze controle inzake de rechtmatigheid van de uitgaven. Onderstaande interne stukken worden vaak niet of niet consequent bewaard:

a. Aanvraagformulieren

Aanvraagformulieren worden gebruikt voor:

- het vooraf autoriseren van de aankoop;
- de controle of aan de inkoop- of aanbestedingsprocedure is voldaan;
- de benodigde machtigingen zijn verkregen; en
- accordering voor toereikendheid van de kredieten op de betreffende begrotingspost(en).

Op basis van een aanvraagformulier, dat geautoriseerd is door het hoofd van de financiële administratie, wordt een bestelbon aangemaakt in het financieel administratiesysteem Enterprise One (hierna: E1). Indien geen aanvraagformulier is ingevuld en geautoriseerd kan dit leiden tot een onrechtmatige uitgave en budgetoverschrijdingen.

b. Bestelbonnen

Tijdens de beoordeling van de opzet van het proces “aangaan van verplichtingen” hebben wij vernomen van diverse functionarissen dat betalingen niet verricht kunnen worden zonder dat er sprake is van een bestelbon in E1. Ook in de richtlijnen is voorgeschreven dat voor alle inkopen een bestelbon moet worden opgemaakt voordat men over kan gaan tot bestelling. Tijdens de controle is echter gebleken dat vaak bestellingen worden gedaan zonder een bestelbon. Pas op het moment dat de factuur wordt ontvangen, wordt een bestelbon (achteraf) opgesteld. Voor bepaalde facturen hebben wij geen bestelbon aangetroffen, waardoor blijkt dat betaling zonder bestelbon technisch nog mogelijk is in E1. Hierdoor is het niet mogelijk om de autorisatie en ontvangst van bepaalde bestellingen te beoordelen. Ook de volgtijdelijkheid van het proces kan niet beoordeeld worden. Het gebruik van een bestelbon, waarborgt de juiste autorisaties voor de aankoop en het beschikbaar zijn van budget. Zonder een bestelbon (en aanvraagformulieren) kunnen er onrechtmatige aankopen worden verricht of kan het voorkomen dat er geen budget aanwezig is om aan de betalingsverplichting te voldoen. Ons is medegedeeld dat bepaalde functies betalingen zonder bestelbon mogen autoriseren.

c. Machtigingsverzoeken

Bij bepaalde verplichtingen is volgens de comptabiliteitsverordening een machtigingsverzoek voorgeschreven. De procedure voor het aangaan van verplichtingen geeft aan dat voorafgaand toezicht noodzakelijk is voor transacties van de gewone dienst die hoger zijn dan NAf 27.500 of van de kapitaaldienst die hoger zijn dan NAf 7.500. De machtigingsverzoeken worden niet altijd tijdig aangevraagd.

Geen zichtbare controle op de oplevering van goederen en diensten

Volgens de opzet van het proces “Aangaan van financiële verplichtingen”, dient op de bestelbon getekend te worden voor “akkoord oplevering”. Dit gebeurt echter vaak niet. Hierdoor kan bij de definitieve accordering van de factuur (prestatieverklaring) niet gecontroleerd worden of goederen en diensten wel of niet zijn ontvangen. Dit leidt tot een onzekerheid inzake de rechtmatigheid van betalingen voor goederen en diensten die niet zijn besteld, niet zijn geleverd of zijn gefactureerd tegen condities die niet overeen zijn gekomen.

Geen zichtbare evaluatie van uitgaven vooraf aan de bestelling

Er vindt geen zichtbare evaluatie plaats of voor uitgaven respectievelijk het consultancybeleid, het subsidiebeleid of de procedure voor het houden van een openbare aanbesteding van toepassing is. Ook wordt intern niet beoordeeld of er voldoende budgetruimte is voor deze uitgaven. Dit wordt deels ondervangen voor uitgaven waarvoor een machtigingsverzoek noodzakelijk is.

Op het machtigingsverzoek wordt namelijk zichtbaar gemaakt dat de betreffende uitgave beoordeeld is op voornoemde aspecten. Echter, zoals eerder aangegeven worden deze machtigingsverzoeken niet altijd tijdig gebruikt door de diverse ministeries. Indien (geplande) uitgaven niet aan de hand van bovenstaande beleid worden verricht, bestaat er een risico op onrechtmatigheid. Deze verplichtingen zijn dan aangegaan zonder te voldoen aan de voorschriften zoals opgenomen in de van toepassing zijnde financiële wet- en regelgeving.

Aanbevelingen in het kader van de rechtmatigheid

Wij adviseren u om:

- Er stringent op toe te zien dat de richtlijnen inzake het aangaan van verplichtingen zoals uitgebracht door het Ministerie van Financiën, door alle ministeries worden nageleefd. Belangrijk hierbij is tevens dat bij het gebruiken van de uitzonderingsmogelijkheden in de richtlijnen, de afwegingen en de beslissingen hieromtrent schriftelijk worden vastgelegd. Hierdoor is controle op het verloop van het proces en de onderbouwing van de keuzes achteraf mogelijk.
- De bestelbonnen bij ontvangst van goederen en leveren van diensten te ondertekenen voor “akkoord oplevering”
- Erop toe te zien dat -waar van toepassing- het vereiste consultancybeleid, het subsidiebeleid of de procedures voor het aangaan van openbare bestedingen worden gehanteerd en de beoordeling hiervan schriftelijk wordt vastgelegd. Dit geldt ook voor de beoordeling of er voldoende budgetruimte aanwezig is.

Getrouwheid

Geen bewaking van openstaande bestelbonnen

Er vindt geen bewaking plaats op de nog openstaande bestelbonnen in E1 waarvoor nog geen onderliggende factuur is ontvangen. Door het ontbreken van interne controle hierop, wordt geen actie ondernomen om de tussenrekeningen per jaareinde te controleren alsook om te bepalen of de openstaande stand juist is. Het niet periodiek opschonen van de tussenrekeningen leidt tot een onjuiste interne informatievoorziening omtrent de hoogte van de verplichtingen/ lasten op een begrotingspost.

Geen tijdige registratie van facturen in E1

Facturen worden vaak te laat en/of decentraal ontvangen en niet tijdig verstrekt aan de financiële administratie. Daarna worden de facturen eerst de organisatie ingestuurd voor de benodigde autorisaties, voordat deze in E1 worden geregistreerd. Hierbij zijn geen formele afspraken gemaakt inzake doorlooptijd. Als gevolg hiervan worden veel facturen niet tijdig geregistreerd in E1. Hierdoor bestaat een verhoogd risico dat facturen te laat worden betaald wat kan leiden tot ontevredenheid bij de leveranciers, onnodige aanmaningskosten en betaling van wettelijke rente. Indien kosten daarnaast ook niet tijdig in de juiste periode worden geregistreerd zou dit betekenen dat de cijfers niet betrouwbaar zijn en dat het crediteurensaldo onjuist is

Onjuiste verwerking van facturen in E1

Er vindt geen interne controle plaats op de verwerking van de gegevens van de maandelijkse doorlopende facturen (bijvoorbeeld UTS en Aqualectra). Deze facturen worden vaak niet juist / tijdig afgeboekt in E1. Hierdoor blijven bedragen ten onrechte als openstaande verplichting geregistreerd in E1. Dit leidt tot onjuiste dan wel onvolledige weergave van de lasten en verplichtingen.

Onbetrouwbare gegevensverwerking leidt tot onbetrouwbare informatie en dus een vertekend beeld van de budgetuitputting waardoor er geen optimale sturing gegeven kan worden aan de financiële aspecten van uw organisatie.

Geen controle op betaalbaarstelling van facturen

Er wordt geen toereikende controle uitgevoerd op de facturen die betaalbaar worden gesteld. De facturen worden conform de geldende procedures intern bij de ministeries gecontroleerd en geaccordeerd. De financieel medewerker van de ministeries sturen een E-mail aan de bevoegde functionaris van het Ministerie van Financiën met daaraan toegevoegd het batchnummer van de facturen die betaald mogen worden. De inhoud van deze E-mail wordt niet door een tweede persoon gecontroleerd op juistheid, volledigheid en autorisatie. Ook het Ministerie van Financiën voert geen controle uit op de ontvangen batchnummers en facturen. De onderliggende documenten waaronder het gecontroleerde en geautoriseerde invoerverslag (en batch) worden namelijk niet naar het Ministerie van Financiën opgestuurd. Deze worden bij de ministeries zelf gearchiveerd. Binnen het Ministerie van Financiën zou door middel van secundaire functiescheiding ook de "controlerende functie" aanwezig moeten zijn op de betalingen. Het Ministerie van Financiën heeft echter slechts een "beschikkende functie". Zij steunen op de controle die bij de Ministeries worden uitgevoerd. Conform de NBO, is ieder ministerie in het Land Curaçao verantwoordelijk voor zijn/haar eigen financiële kwesties.

Vanuit het Ministerie van Financiën zijn op een gegeven moment een aantal Financial Controllers, in overleg met betrokken ministerie, aangesteld ter versterking van het financiële functie. Daar het gevoel bestaat dat de gedecentraliseerde financiële functie nog niet werkt zoals verwacht, is het project "de opzet van de decentrale functie bij de verschillende ministeries" gestart. Dus het heeft de aandacht van het Ministerie van Financiën.

Door de huidige werkwijze ontstaat er een verhoogd risico op het betalen van facturen die niet voorzien zijn van de benodigde autorisaties als wel dat verkeerde facturen zijn geautoriseerd. Deze facturen kunnen fouten bevatten en ook het frauderisico wordt hierdoor verhoogd. Aangezien de autorisaties handmatig plaatsvinden en de facturen niet naar het Ministerie van Financiën worden opgestuurd, is het voor het Ministerie van Financiën ook niet mogelijk om vast te stellen of de benodigde autorisaties zijn verstrekt en om overige controles uit te voeren op de facturen.

Afrekening dienstreizen

Volgens de overheidsdienstreisregeling dient een eindafrekening met de onderliggende originele bewijsstukken binnen dertig dagen na terugkomst van een dienstreis ingediend te worden. Aan de hand van die eindafrekening wordt bepaald of een medewerker nog geld tegoed heeft of moet bijbetalen. Deze afrekening vindt echter niet altijd plaats waardoor voorschotten open blijven. Doordat de eindafrekeningen niet worden ingediend, is het achteraf niet vast te stellen of de kosten juist en volledig zijn verantwoordt. Bovendien worden niet bestede gelden niet teruggestort. Als gevolg hiervan is er onzekerheid over de hoogte van de werkelijke reiskosten. Voor de jaarrekening ontstaat het risico dat de verstrekte voorschotten voor reeds beëindigde dienstreizen nog onder de vorderingen gerubriceerd blijven.

Aanbevelingen in het kader van de betrouwbaarheid

Wij adviseren u om:

- De tussenrekening regelmatig tussentijds op te schonen zodat de begroting en de realisatie van de kosten juist worden verantwoord
- Interne en externe richtlijnen te vervaardigen voor het tijdig ontvangen en registreren van facturen zodat deze in het juiste begrotingsjaar verantwoord kunnen worden.

- Ervoor te zorgen dat het vier-ogen principe wordt toegepast bij het betaalbaar stellen van facturen. De controle zou daarnaast nog efficiënter kunnen plaatsvinden, indien facturen worden gescand en ingevoerd in E1. Hierdoor kunnen facturen digitaal worden gearchiveerd en geautoriseerd in het systeem. Ook het Ministerie van Financiën kan op deze wijze haar controlerende functie efficiënt uitvoeren en vanuit E1 vaststellen dat alle gescande facturen, die betaalbaar gesteld zijn, door de daartoe bevoegde functionaris zijn geautoriseerd.
- Per kwartaal de financiële administratie de juistheid van de opgenomen leveringen en verplichtingen na te laten gaan. Daarbij zal ten behoeve van de budgetbewaking nagegaan moeten worden of alle verplichtingen / periodieke betalingen inzake elektra, water, telefoon en leasetermijnen juist en volledig zijn verwerkt. Het Ministerie van Financiën brengt momenteel Maandrapportages uit met onder andere informatie over de lopende verplichtingen.
- Een registratie bij te houden van ambtenaren die nog geen afrekening hebben ingediend of waarvan de voorgeschreven termijn is verstreken. Daarnaast zouden er maatregelen getroffen kunnen worden in de vorm van inhoudingen van het voorschot op het salaris van ambtenaren die zich niet aan deze regeling houden.

Detailwerkzaamheden

De voorgaande punten hebben betrekking op de opzet en bestaan van de procedure “aangaan van financiële verplichtingen”. Ten behoeve van de toetsing van de werking zijn voor de ministeries diverse detailwerkzaamheden uitgevoerd. Ook hiervoor geldt dat wij de bevindingen uit de controle van de jaarrekening 2011 willen doortrekken naar de controle van de jaarrekening 2010. In het bijzonder, hebben wij aandacht besteed aan de aansluiting tussen de bestelling, ontvangst en betaling van de aangegane verplichtingen. Hieronder een overzicht van de selectie en de geconstateerde bevindingen.

Organisatie nummer	Organisatie Naam	Real2011 in		Selectie	Geen bestel bon ontvangen	Bevinding bestelbon vs factuur	Bevinding autorisatie voor ontvangst
		Naf	%				
10	Staten	3.287.002	1,56%	0	0	0	0
10	RVA	652.038	0,31%	10	0	1	8
10	ARK	523.685	0,25%	0	0	0	0
10	SER/GOA	493.983	0,23%	14	0	6	3
10	Ombudsman	250.562	0,12%	21	0	2	2
10	HvJ	309.202	0,15%	0	0	0	0
10	Defensie	21.195	0,01%	0	0	0	0
10	Staatsorganen	5.537.667	2,62%	45	0	9	13
11	AZ	8.606.150	4,07%	115	0	38	36
12	BPD	23.151.681	10,95%	135	67	41	0
13	JUS	51.649.442	24,43%	71	27	1	4
14	VVRP	22.843.730	10,81%	56	13	1	4
15	EO	3.848.432	1,82%	0	0	0	0
16	OWCS	28.665.849	13,56%	51	16	0	5
17	SOAW	23.627.679	11,18%	0	0	0	0
18	GMN	18.606.898	8,80%	0	0	0	0
19	FIN	24.838.509	11,75%	0	0	0	0
		211.376.037,00	100%	473	123	90	62

Uit bovenstaande overzicht blijken onderstaande bevindingen:

Geen onderliggende stukken voor verrichte transacties.

Voor een aantal ministeries en staatsorganen zijn geen onderliggende stukken ontvangen. Hierdoor is het niet mogelijk geweest om detailwerkzaamheden uit te voeren. Het betreft de ministeries en staatsorganen die hieronder worden genoemd.

Ministeries

- Ministerie van Economische Ontwikkelingen.
- Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn.
- Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur.

Omdat geen onderliggende stukken zijn ontvangen, ontstaat er een onzekerheid inzake de getrouwheid en rechtmatigheid van deze transacties. Van de overige ministeries zijn in totaal 473 transacties geselecteerd. Voor 350 transacties zijn onderliggende stukken ontvangen. Voor de overige 123 transacties zijn geen onderliggende stukken ontvangen waardoor ook voor deze transacties een onzekerheid bestaat inzake de getrouwheid en rechtmatigheid van deze transacties. Het totale bedrag aan transacties waarvoor een onzekerheid bestaat bedraagt minimaal NAf 75 miljoen. Dit komt overeen met ongeveer 35% van de totale kosten in de categorie 4300 en 4400.

Facturen die niet aansluiten met de onderliggende bestelbon

Van de 473 transacties die zijn geselecteerd is tevens gebleken dat in 90 gevallen (19%) de facturen niet aansluiten met de bestelbonnen. De bedragen / bestellingen op de bestelbon worden geaccordeerd voor bestelling, ontvangst en betalingen. Indien de bedragen / bestellingen op de facturen niet overeenkomen met de bedragen / bestellingen op de bestelbonnen bestaat er daardoor een verhoogd risico op onjuistheden in de verantwoording en onzekerheid inzake de rechtmatigheid van de uitgaven.

Bestelbonnen die niet geaccordeerd zijn voor ontvangst

Op het moment dat goederen worden ontvangen / diensten worden geleverd, dienen deze (conform de richtlijnen) beoordeeld te worden door de desbetreffende diensthoofden. Indien de ontvangst / levering overeenkomt met hetgeen besteld is, wordt de bestelbon door de diensthoofden getekend voor akkoord (prestatielevering). Van de 473 transacties die zijn geselecteerd is gebleken dat in 62 gevallen (13%) de bestelbonnen niet zijn geaccordeerd voor ontvangst van de goederen en/of levering van de diensten. Dit is een bevestiging van hetgeen bij de beoordeling van de opzet is geconstateerd. Dit leidt zoals eerder aangegeven tot een onzekerheid inzake de rechtmatigheid van de betalingen. Risico hierbij is namelijk dat betalingen worden verricht voor goederen en diensten die niet zijn besteld, niet zijn geleverd of zijn gefactureerd tegen condities die niet overeengekomen zijn.

Afgrenzing

In de comptabiliteitsvoorschriften (artikel 3, lid 4) staat: "Uiterlijk 1 maart vindt oplevering van goederen en diensten plaats ten laste van het voorgaande dienstjaar". De toelichting hierop geeft aan: "Dit impliceert dat goederen en diensten die na 1 maart worden opgeleverd, ten laste komen van het lopende dienstjaar, ongeacht of de verplichting in het voorafgaande dienstjaar is aangegaan".

Om dit te kunnen beoordelen hebben wij voor de controle van de jaarrekening 2010 de afgrenzing per 1 maart 2011 beoordeeld. Wij hebben een selectie gemaakt uit alle facturen die ontvangen zijn in de periode van 1 februari 2011 tot en met 1 april 2011. Hierbij hebben wij aan de hand van de factuurdatum, omschrijving van de transactie in E1, bestelbon en grootboekdatum getracht om te beoordelen of de betreffende transactie betrekking heeft op het jaar 2010 dan wel 2011 en of de transactie in het juiste boekjaar is verantwoord.

Wij hebben geconstateerd dat de volledige selectie een grootboekdatum heeft van het jaar 2011. Dit betekent dat alle transacties in het jaar 2011 zijn verantwoord. Met uitzondering van 4 transacties is het echter voor ons niet mogelijk geweest om de juiste afgrenzing van de geselecteerde transacties te beoordelen. Reden hiervoor is dat de onderliggende stukken niet beschikbaar zijn. Als gevolg hiervan bestaat een onzekerheid inzake de juistheid van deze transacties

Conclusie Rechtmatigheid

Geconcludeerd kan worden dat er onzekerheid bestaat inzake de rechtmatigheid van de kosten omdat:

- Diverse richtlijnen die door het Ministerie van Financiën zijn uitgevaardigd inzake het aangaan van financiële verplichtingen niet nageleefd worden. Hierdoor worden diverse handelingen verricht die in strijd zijn met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.
- Er geen zichtbare controle plaatsvindt op de juistheid en volledigheid van de geleverde goederen en diensten. Bestelbonnen zijn niet altijd aanwezig en bestelbonnen worden niet geautoriseerd voor "ontvangst van goederen / levering van diensten". Hierdoor kunnen onrechtmatige betalingen plaatsvinden voor goederen en diensten die niet zijn besteld, niet zijn geleverd of zijn gefactureerd tegen condities die niet overeen zijn gekomen.
- De onderliggende bescheiden van de binnengekomen facturen van leveranciers niet worden bewaard. Aanvraagformulieren, bestelbonnen en machtigingsverzoeken worden niet systematisch opgeslagen waardoor deze niet beschikbaar zijn ter beoordeling van de rechtmatigheid van de facturen.

Conclusie Getrouwheid

Geconcludeerd kan worden dat er onzekerheid bestaat inzake de getrouwheid van de kosten omdat:

- er geen bewaking plaatsvindt van de nog openstaande bestelbonnen.
- de binnengekomen facturen niet tijdig worden geregistreerd in E1.
- de gegevens op de facturen niet aansluiten met de gegevens op de geautoriseerde bestelbonnen
- betaling van facturen niet juist en/of niet tijdig worden verwerkt in E1.
- er geen sprake is van controle op de betaalbaarstelling van facturen.
- geen controle kan worden verricht op de juiste afgrenzing van de verantwoorde kosten

6.4. Overige inkomensoverdrachten

Geen aansluiting tussen de jaarrekening en de toelichting

Wij hebben geconstateerd dat er geen aansluiting is tussen het overzicht “Overige inkomensoverdrachten” in de jaarrekening en model G – Staat van Subsidies, Bijdragen en andere Inkomensoverdrachten in de toelichting. Het overzicht in de jaarrekening geeft een totaal aan van NAf 68,3 miljoen. Dit is NAf 24,7 miljoen hoger dan het bedrag in de toelichting (NAf 43,6 miljoen). Het is voor ons niet inzichtelijk welke baten en lasten inzake inkomensoverdrachten niet zijn opgenomen in de toelichting. Hierdoor bestaat een wezenlijke fout in de jaarrekening.

De subsidieverordening wordt niet nageleefd

Bij het beoordelen van de naleving van de subsidieverordening zijn onderstaande bevindingen geconstateerd:

- Elk jaar dient de overheid aan het begin van het jaar een Programma van Eisen te publiceren zodat elk stichting / instelling op de hoogte wordt gesteld dat er een Programma van Eisen beschikbaar is. Echter, in het verleden werd dit door het voormalig Bestuurscollege gedaan, maar sinds de oprichting van het nieuwe Land Curaçao heeft er geen publicatie plaatsgevonden door de overheid van Curaçao.
- De subsidieaanvragen dienen vóór 1 mei voorafgaand aan het jaar waar de subsidie betrekking op heeft te worden ingediend. In praktijk blijkt dat de subsidieaanvragen niet tijdig worden ingediend.
- Er is vaak geen sprake van definitieve jaarrekeningen van het voorafgaande jaar ter onderbouwing van de subsidieaanvraag voor het lopende jaar. De stichtingen en overheidsinstanties gebruiken een conceptjaarrekening of jaarrekening die ouder is dan 1 jaar. Voor zover de definitieve vaststelling plaatsvindt, geschiedt deze vaststelling niet (altijd) op basis van gecontroleerde jaarrekeningen.
- Het besluitvormingsproces inzake het verlenen van subsidies en het vaststellen van de subsidiebedragen wordt niet schriftelijk vastgelegd. De overwegingen die leiden tot bepaalde beslissingen zijn hierdoor niet inzichtelijk.
- Er is vaak geen sprake van een formeel vastgestelde Ministeriële Beschikking. De Ministeriële Beschikkingen zijn vaak niet getekend of niet voorzien van een datum. Hierdoor is het niet mogelijk om de rechtmatigheid of tijdigheid van deze beschikkingen te beoordelen.
- De subsidiebedragen zoals opgenomen in de Ministeriële Beschikkingen sluiten niet aan met de gereserveerde bedragen in de beheersbegroting van de diverse ministeries.
- Er zijn geen richtlijnen, instructies en/of regels die voorschrijven hoe ambtenaren die belast zijn met het toezicht, hun werkzaamheden moeten uitvoeren. In de subsidieverordening is onder artikel 13 voorgeschreven dat deze bij besluit nader moeten worden geregeld. Echter is dit nog niet nader uitgewerkt. In de verordening is tevens voorgeschreven dat per sector een beleid moet worden ontwikkeld, een programma van eisen, een ontwerpbesluit en een advies over de aanvraag voor verlening van subsidie.

Het niet naleven van de subsidieverordening heeft gevolgen voor de rechtmatigheid van de subsidieverstrekking. Onrechtmatig of onjuist verstrekte subsidies kunnen leiden tot begrotingsrisico's.

Geen controle door de adviseurs / consulenten

In artikel 6 van de subsidieverordening staat voorgeschreven dat via landsbesluit diensten aangewezen worden die in de gelegenheid worden gesteld om advies uit te brengen over de aanvraag om subsidie. In dit landsbesluit wordt verder regels gesteld over de wijze waarop en de termijnen waarbinnen de advisering moet plaatsvinden. Deze regels / richtlijnen zijn echter nog niet vastgesteld. In praktijk hebben de diensten bepaalde medewerkers, de zogenaamde “adviseur / consulenten” aangewezen die zich bezig houden met advies uitbrengen inzake de subsidieaanvragen. Echter, blijkt dat de diensten (uitvoerende organisaties) in onvoldoende mate het subsidieproces monitoren. In dit kader blijkt het volgende:

- Voor de adviseur / consulent is het niet altijd duidelijk welke subsidies wel of niet betaald worden, daar de betalingen door het Ministerie van Financiën worden verricht.
- Bepaalde (meestal politiekgevoelige) subsidieaanvragen lopen niet via de uitvoeringsorganisaties waardoor het voor de adviseur / consulenten niet mogelijk is om te beoordelen in hoeverre de voorwaarden in de subsidieverordeningen worden nageleefd.
- De jaarrekeningen van de stichtingen worden door een externe accountant gecontroleerd. De adviseur / consulenten hebben onvoldoende expertise om hierbij te beoordelen in hoeverre de rechtmatigheidsaspecten afdoende zijn gecontroleerd.
- Er is geen sprake van een systematische evaluatie van de doeltreffendheid van de subsidies en monitoring op de uitvoering van de werkzaamheden van de stichtingen.

Indien de adviseur / consulent niet in staat is om zijn controlewerkzaamheden op de subsidielasten uit te voeren kan dit leiden tot onrechtmatige uitgaven.

Totstandkoming subsidiebedragen zonder afstemming met programma van eisen / productenbegroting

Inzake het programma van eisen en de productenbegroting blijkt dat deze niet op elkaar zijn afgestemd. Hierbij zijn onderstaande bevindingen geconstateerd:

- Niet alle uitvoerende organen van de ministeries hebben inzicht in de subsidiebedragen die in de landsbegroting zijn opgenomen voor de gesubsidieerde instellingen die onder hun ministeries worden verantwoord. De begroting komt tot stand zonder overleg met de betrokkenen van de uitvoerende organen en tevens wordt niet altijd gespecificeerd in de begroting voor welke instantie de subsidie is bestemd.
- Doordat de begrotingen van de ministeries ook niet altijd tijdig worden vastgesteld, kan dit een nadelige invloed hebben op de continuïteit van de gesubsidieerde instellingen. In de subsidiebeschikking wordt vermeld welk bedrag voor de subsidie beschikbaar is. Dit bedrag is afhankelijk van het bedrag dat in de landsbegroting is opgenomen. Deze informatie is echter pas tegen het einde van het jaar bekend, waardoor het inkopen van diensten bij de stichting niet op het beschikbare subsidiebedrag kan worden afgestemd.

- In het programma van eisen zijn de producten vastgesteld die door de gesubsidieerde instelling dienen te worden geleverd. In de meeste gevallen wordt het programma van eisen opgesteld met een bepaald budget en een bepaald soort en aantal te leveren producten in gedachten. Bij de overheid wordt deze veelal beoordeeld door het overnemen van de informatie van het voorgaande jaar en wordt de afname van producten en diensten niet bewust afgestemd op het beleid.

Indien blijkt dat het subsidiebudget op de begroting niet gelijk is aan de benodigde budget voor de door de overheid af te nemen diensten, kan het ministerie haar financiële verplichting ten aanzien van het programma van eisen niet nakomen. Tevens wordt er in principe ook gekort op het aantal producten die de overheid afneemt, dit kan weer het beoogd doel met die producten, negatief beïnvloeden.

Door de huidige werkwijze bestaat een verhoogd risico op overschrijding van de begroting alsook het risico op het niet kunnen nakomen van de financiële verplichtingen ten opzichte van de gesubsidieerde instelling voortvloeiend uit het programma van eisen en bijbehorende subsidiebeschikkingen.

Tevens ontstaat er een discrepantie tussen beleid en inkoop van diensten en producten ter invulling van dit beleid. Dit heeft tot gevolg dat de uitvoering van het beleid niet effectief en niet efficiënt gebeurt.

Door het programma van eisen niet af te stemmen met het beleid en met de begrote budgetten voor subsidie, kunnen er onaanvaardbare begrotingsrisico's ontstaan voor het Ministerie van OWCS en mogelijk ook continuïteitsproblemen bij de gesubsidieerde instellingen. Ook bestaat het risico dat er onjuiste of onvoldoende invulling wordt gegeven aan het beoogd beleid, terwijl er anderzijds wel geldmiddelen in worden geïnvesteerd.

Aanbevelingen

Wij adviseren u om:

Interne richtlijnen vast te stellen en ervoor te zorgen dat gestandaardiseerde subsidie evaluatieformulieren worden ontwikkeld en gebruikt ten behoeve van de controle van het verloop van het subsidieproces. Hiermee worden onderstaande tekortkomingen gedekt:

- Er kan gewaarborgd worden dat het subsidieproces conform de subsidieverordening loopt.
- De adviseurs / consultants kunnen beoordelen of aanvragen conform procedures en richtlijnen worden behandeld;
- Periodieke monitoring van de stichtingen zodat eerder bijgestuurd kan worden op het moment dat de werkzaamheden van de stichtingen afwijken van het vooraf vastgestelde doel.
- Dat alle afrekeningen van het Ministerie van Financiën tijdig worden aangeleverd bij de uitvoeringsorganisaties en dat de adviseur / consultants inzage krijgen in het financieel administratiesysteem E1 teneinde te kunnen controleren welke betalingen door het Ministerie van Financiën worden verricht.

- De in te kopen producten en diensten af te stemmen op de behoeften conform het beleid. Dit proces dient ruim voor de begrotingsafsluiting van het betrokken jaar te geschieden, zodat de hieruit voortvloeiende budgetten tijdig kunnen worden opgenomen in de begroting. Om rekening te houden met de financiële beperkingen dient men mede de budgetten van voorgaande jaren als richtlijn te gebruiken om het maximum aan beschikbare subsidieruimte te bepalen bij het opstellen van het programma van eisen. Een hogere subsidie aan een bepaalde instantie zal kunnen leiden tot het moeten prioriteren van beleid, af te nemen producten of lagere subsidies aan andere instanties. Door de ambtenaren, die verantwoordelijk zijn voor de vaststelling van afname van de producten en diensten, vooraf met de financiële medewerkers, belast met de begroting, te laten afstemmen kan voorkomen worden dat de begrotingsrisico's onaanvaardbaar hoog worden.

7. Inrichting

Onder dit hoofdstuk worden onze bevindingen met betrekking tot de inrichtingseisen beschreven, voor zover we deze bevindingen niet reeds hiervoor hebben beschreven.

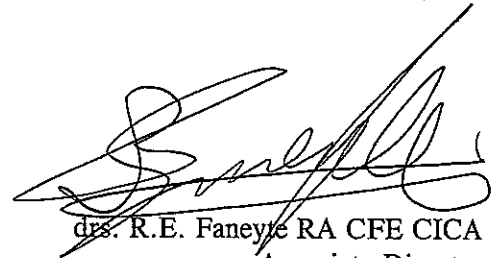
Model G op de bladzijden 93 tot en met 98 sluit niet aan met de verantwoorde overige inkomensoverdrachten in de Consolidatiestaat.

8. Slot

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn vanzelfsprekend bereid dit rapport nader toe te lichten.

drs. A.F.J. Lathouwers RA
Senior Audit Manager

drs. R.E. Faneyte RA CFE CICA
Associate Director